

TRE POETË SHQIPTARË

TRE ALBANSKA POETER

shqip -suedisht

Përkthyes: Shqiptar Oseku

Ismail Kadare

Frederik Reshpja

Ali Podrimja

**BOTIM I REVISTËS "DRITA", NË TRELEBORG, SUEDI
UTGIVEN AV TIDSKRIFT DRITA, I TRELLEBORG, SVERIGE**

**Me mirënjohje Lars-Olof Obergut, ABF, në Trelleborg.
Pa e ndihmën tënde ky libër kurrë nuk do ta shihte dritën.**

**Ett stort tack till Lars- Olof Åberg, ABF i Trelleborg.
Utan dig hade denna bok aldrig sett ljuset.**

TRE POETË SHQIPTARË / TRE ALBANSKA POETER

Përkthimi / Översättning: Shqiptar Oseku

Poezitë i përzgjedhi Shefki Oseku

Lekturimi / Korrekturläst av
Medea Sandbladh,
Ulmar Kvik (Ullmar Qvick)
Elisabet Hanéll

Ballina / Omslag : Tina Asplund

Botohet nga: Revista "Drita", Trelleborg, Suedi

Utges av: Albanska Tidskriften Drita, Trelleborg, Sverige

Redaktor / Redaktör: Shefki Oseku

Kompjuterizimi / Dataansvarig: Frashër Oseku

Maj 2011

Tirazhi 1.000 copë
Upplaga: 1.000 st.

**Tim bir, Frashërit, luftëtar i devotshëm i UÇK-së
Shefki Oseku**

**Till min son Frashër, som stred som frihetskämpe inom UÇK.
Shefki Oseku**

ISMAIL KADARE

ATDHEU

**Atdheu s'është
vetëm rëshqitja e rrombeve prej betoni
të pistës së gjatë të aeroportit,
kapota e ushtarit mes shiut e stuhisë,
një gotë konjak në sallat e barit plot rezonancë,
adresa shqip shoferit të taksisë.**

**Atdheu është
më i sigurt se kjo pistë betoni,
më ushtar se ky ushtar.**

**Atdheu është
lulet mbi varret e thjeshtë të të rënëve,
në sfondin e kuq të kryqeve dhe flakëve,
shamitë e zeza të nënave,
vargjet e pafund të refugjatëve me nofullat e kyçura,
sikur kanë kyçur në to
të fshehtat e kësaj toke.**

**Atdheu është
gjeneratat e shqiptarëve që përjetësisht lëvizin mes shekujve,
duke mbartur mbi supe këto kështjella të lashta si katafalke,
që po i çojnë, ngjyrë kuq e zi, në panteonin e lavdisë.**

**Atdheu është
betonarmeja e ëndrrave të vjetra e të reja,
muzgjet e shkuara dhe mëngjeset e ardhme.**

Atdheu është një milion diej mbi këtë tokë.

ISMAIL KADARE

FOSTERLANDET

**Fosterlandet är inte
bara romber av betong som står ut
på flygplatsens långa landningsbana,
soldatens rock i regn och storm,
ett glas konjak i barer och salar fyllda av genljud,
eller när du ger taxichauffören en albansk adress.**

**Fosterlandet är
säkrare än denna betonglandningsbana,
ståndaktigare än denna soldat.**

**Fosterlandet är
blommor på de fallnas enkla gravar
mot den röda bakgrunden av kors och eldar,
mödrarnas svarta sjalar,
ändlösa rader av flyktingar med sammanbitna käkar,
som om de hade låst in i dem
denna jords hemligheter.**

**Fosterlandet är
generationer av albaner som oavbrutet rör sig genom sekler,
bärande på sina axlar dessa urgamla borgar som likbårar,
som de forslar, färgade i rött och svart, mot ärans panteon.**

**Fosterlandet är
en armerad betong av gamla och nya drömmar,
det förgångnas skymning och framtidens morgnar**

Fosterlandet är en miljon solar över denna jord.

PORTRETI I SKËNDERBEUT

**Si ditë e plotë ai shtjellej,
me re dhe erë mbi atdhe,
një emër Gjergj, e kish si diellin,
tjetrin si hënën Skënderbe...**

**Njëzet e katër lufta bëri,
njëzet e katër vdekje theu,
çka mangut linte ditën Gjergji,
plotësonte natën Skënderbeu.**

**Pas vdekjes eshtrat ia ndanë,
më mijëra varre ato u shtrinë.
Gjithçka të shumtë ai pati,
të vetmen kish veç Shqipërinë.**

GJERGJ KASTRIOTIS PORTRÄTT

**Som en solig dag han svepte
moln och vindar över fosterland,
hans namn Gjergj, en sol som lyste,
Skanderbeg, måne över mörka land...**

**Tjugofyra gånger till strid han red,
tjugofyra dödar jagade han iväg.
Det som på dagen undgick Gjergj,
fullbordade på natten Skanderbeg.**

**I döden hans ben skingrades vitt,
i tusende gravar spreds de av lien.
Allt han ville fick han kalla sitt,
utvalt av honom blev blott Albanien.**

**Gjergj Kastrioti 1405-1468 aka Arnavutlu Iskander Bey
(turk: albanernas hövding Alexander). Hans grav
plundrades efter hans död och Albaniens nederlag av
ottomanska soldater, som trodde att benen skulle
ge dem övernaturlig styrka.**

IKJA E MOJSI GOLEMIT *

**Kjo rruga përdridhet
Si gjarpër i zi
Për ku po vrapon
Gjeneral Mojsi?
Pelerinën era
Ta ngre me tallaz
Gjeneral Mojsi
Pluhur shumë lë pas.**

**Kali përpinë udhët
Muzgu bie ngadal'
Pse të dridhet freri
Dorës, gjeneral?
Leshrat gjithë pluhur
Të godasin sytë
Mbi boshllëk të syve
Balli i ftohtë i yt.**

**Mbrëmja hesht mbi udhët
Larg zjarre çobenjsh
Gjeneral Mojsi
Përse shpatën zhvesh?
Ruga është e shkretë,
Troku natën mbush
Veç ndërgjegjës sate
Prapa s'të ndjek kush.**

**Ik e ik përpara
Mbrëmja nxinë e nxinë.
I ndërgjegjës troku
Prapa oshëtinë
Kalin tënd për freri
Ajo seç ta ze
Ti në vrap e sipër
shpatën vrulltas ngre.**

**Mojsi, ndërgjegjës
Vallë si i re?
Ajo erret, bie
Mbytur gjak përdhe.
Në terr thundër e kalit
Xixa shkrepëtit
Ndan' udhës së madhe
Ndërgjegjja jep shpirt.**

**Kali i egërsuar
S'lë tym po re.
Qetësi pas teje.
Ajo mbetë atje.
Mbi gropat e udhës
Si mbi plagë trokon
Rrafshira të zymta
Muzg i vjeshtës së vonë.**

**Ik e ik e zezë
Rruga shkretëti.
O, sa ankth e tmerr
Ka kjo qetësi
Veç trok i tradhëtisë
Natën mbyt e mbush
Kokën pas ç'e kthen,
Prapa s'të ndjek kush...**

MOISI GOLEMIS FLYKT

**Stigen slingrar sig
Som en svart reptil.
Vart flyr du säg mig
General Moisi?
Din mantel av vinden
dras upp som i ett svall
General Moisi,
Du flyr ifrån ed och kall.**

**Hästen galopperar
I skymningen sval
Varför skakar tygeln
I din hand, general?
Damm i dina ögon
Ifrån hårets svall.
Över ögons tomhet
Din breda panna kall.**

**Kvällen tystar vägen
I fjärran herdars eld
General Moisi
Varför drar du svärd?
Stigen är helt öde
Natten hör blott skritt
Ingen jagar dig
Utom samvetet ditt.**

**Framåt i galopp
I natten svart som tjära
Samvetet kallar
Påminner om ära
Om din tygel hedern
Söker fatta tag
Du jäktar, är hetsad
Svärdet höjs för slag.**

**Ditt samvete, Moisi
Högg du hjärtlöst ner!
Samvetet föll bloddränkt
Reste sig ej mer
Hästkorna i mörker
Mot sten gnistor slår
I diket vid vägen
Samvetet förgår.**

**Hästen som förvildad
River upp moln av damm
Tystnad bakom dig
Samvetet blev kvar
Galopp över gropar
Som galopp på sår
Ödliga slättmarker
Hösten mörker sår.**

**Svart galopp i dunklet,
På stig i öde land
Fruktan ångest fasa
Gastkramar din hand
I din flykt, i sveket
Längs en nattsvart stig
Se dig inte om, Moisi
Ingen följer dig.**

***Moisi Golemi, general i Gjergj Kastriotis medeltida
armé som deserterade till osmanerna.**

KOSOVA *

**Sa herë kam kaluar mbi qiellin tënd, Kosovë,
midis revet të tua të rënda, gjëmimeve të tua.
Ca pika shiu u rrokullisen nga dritarja e avionit, diç thanë.
(Ato s'mund t'i prek dot, janë përjashta.)
Një vetëtimë që kaloi përbri m'u duk se ma bëri me dorë.**

**E pra, ky është shiu yt, retë tua, bubullimat tua.
Ca sinjale të shpejta, xixëllima mendimi inkandeshente.
Kurse kurrizi i gjerë i tokës sate vrapon diku poshtë,
duket e zhduket i zyrtë midis zgavrave dhe humnerave të reve.**

**Largohemi vazhdimisht. Tani ti mbete prapa.
Tani krahu i avionit në qindra copa të pret.**

---

* Kjo poezi është shkruar në vitin 1977 kur
Kosova lëngonte nën pushtimin e egër serb.

KOSOVA *

**Så många gånger jag flugit över din himmel, Kosova,
Bland dina tunga moln, ditt jämmer.
Några regndroppar rullar nerför planets fönster, de säger något.
(Jag kan inte röra dem, de finns där utanför.)
En åskvigga far förbi, som om den vinkar till mig.**

**Detta är alltså ditt regn, ditt dis, din åska.
Några snabba tecken, urladdningar av gnistrande tankar.
Din marks breda rygg rör sig någonstans där nere,
Dyker upp och försvinner i dunklet bland molnens
gluggar och stup.**

**Vi fjärmar oss oupphörligt. Du blir kvar där bakom.
Flygplansvingen river dig nu i hundratals bitar.**

---

* Dikten skrevs 1977 när en hårt bevakad gräns delade albanerna i Kosova från sina fränder i Albanien.

KËRCËNIMI

**Shtat'qind vjet kam për t'i djegur kullat,
do të t'i vras qentë shtat'qind vjet.
Kështu Mujo* me modesti pat deklaruar,
ndërsa eposi po hynte në shekullin e tetë.**

**Erdh' pas tij i nënti, i dhjeti radhaz.
Sa ngadalë në epos mllëfi del...
Shtat'qind vjet kam për t'i djegur kullat,
do të t'i vras qentë shtat'qind vjet.**

---

* Mujo është personazh nga eposi
shqiptar i "Këngëve Legjendare".

HOTET

**I sjuhundra år ska jag bränna dina torn,
dina hundar ska jag döda i sjuhundra år.
Så ropade Mujo i all anspråkslöshet,
när eposet tog klivet in i åttonde århundradet.**

**Sedan kom det nionde, det tionde därefter.
Agget avtar långsamt i ett epos...
I sjuhundra år ska jag bränna dina torn,
dina hundar ska jag döda i sjuhundra år.**

***Mujo, medeltida hjälte som gett
upphov till albansk legendbildning.**

ATJE LARG, NË VERI

**Atje në Veri,
atje larg nën retë bojë hiri
ndodhet një qytet me një emër të tmerrshëm,
të përgjakur.**

**Shirat bien parreshtur mbi qytetin verior, Gjakovë,
po, siç duket, nuk e lajnë dot gjakun nga fytyra e tij.**

LÅNGT UPPE I NORR

**Där uppe i norr
långt borta i fjärran under gråa skyar,
ligger en stad med ett fruktansvärt,
blodigt namn.**

**Regn faller alltid över den nordliga staden Gjakova, *
men det sköljer inte blodet från dess garvade ansikte.**

---

* Gjakova, det blodiga fältet. En stad i Kosova.

ÇAJLD HAROLDI

**Kalanë e Tepelenës unë e pashë:
E shkretë ish, bedenat pa njeri.
As roje, as shtiza, as emri Ali Pashë.
Më nuk kumbon. Por heshtje. Qetësi.**

**Nuk pashë un'as zjarre sipër kullash,
as kuaj, as llambada mbi xhami,
por pashë tek libraria, anës së udhës,
si blinte "Çarld Haroldin" një fëmijë.**

CHILD HAROLD *

**I Tepelena såg jag borgen:
En ödslig plats, där ingen röst ljud.
Ej vakter, ej hillebarder, även sorgen
Efter Ali Pascha var död. ***

**Jag såg ej eldar på vaktorn,
ej hästar och ljussken i moskén,
blott hur ett litet gossebarn
”Child Harold” köpte och förbi ven.**

---

*På 1800 - talet gjorde Ali Pascha, en mäktig albansk feodalherre, uppror mot det ottomanska imperiet och tände gnistan i den grekiska självständighets kampen. Han nämns i en berömd dikt av lord Byron, som besökte Grekland under det grekisk - turkiska kriget.

RETË

**Mes maleve tutje prej tokës lindore,
seç ra një ushtar nën plumbat mizorë.**

**As kryq nuk i vunë, s'e shtinë në tokë,
as nënë e as motër s'iu gjenden mbi kokë.**

**Veç retë që vinin që larg nga vatani,
e panë dhe e njohen, e zunë të qanin.**

MOLN

**I bergen långt borta i österland,
Dog en soldat för fiendens hand.**

**Man satte inte upp ett kors, fäste honom inte i jord,
Varken mor eller syster gav honom avskedsord.**

**Blott molnen från fosterlandet som kom ditåt,
Kände igen honom och fällde sin gråt.**

QETËSI NATE

**Dhe malet i zu gjumi,
në fusha-qetësi:
tek udha afër lumit,
vështroj dhe rri tani.**

**Çdo gjë është qetuar,
çdo gjë po fle mbi dhe...
Dhe n'është njeri zgjuar,
për ty mendon, Atdhe.**

NATTRO

**Och bergen de somnade
på fälten tystnad gror:
vid vägen nära floden,
sitter jag och ser i ro.**

**Allting har lugnats ner,
allt sover i vårt land...
Den som ändå är vaken,
ger dig sin tanke, Fosterland.**

PLAZHET NË DIMËR

**Shtirirë para nesh humbëtirë e plazheve,
hapësirë e gjerë si në poemat e Naim Frashërit. ***

**Plazhet të mbetura bosh pa stinën e verës,
u ngjajnë guacave që iu kanë marrë perlat.**

**Përbri tyre lokomotivat fishkëllejnë së largu,
tek tërheqin trenat plot me mollë të lagëta.**

---

* Naim Frashëri, poet shqiptar, romantik.

STRÄNDER I VINTER

**Långt framför mig ligger strändernas ödslighet,
breda vyer som i Naim Frasheris* dikter.**

**Stränder som tömts efter sommarsåsongen,
likt musslor som har blivit av med sina pärlor.**

**Bredvid dem visslar tågen från fjärran,
med vagnar fulla av regnvåta äpplen.**

---

*Naim Frashëri, albansk renässansdiktare.

BJESHKËT E NAMURA NË DIMËR

**As zog, as vetëtimë,
gjëkund syri s'has.
Ngrihet gjithçka. Ëndërr
veshur në kuarc.**

**Si në hotelet e shtrenjta,
ku shtegtari s'hyn,
shiu dot s'i afrohet
luksit alpin.**

**Shkëmbinj si tempuj,
nën re mbi re.
Një varresë bubullimash -
Kujdes! nën këmbë ke.**

DE FÖRDÖMDA BERGEN I VINTER *

**Inga fåglar, inga blixtar,
så långt ögat når.
Allting fruset. En dröm av kvarts
i ispalatset står.**

**Likt de dyra hotell,
som vandrare ej kommer när,
kan inte regnet närma sig,
bergsmassivets glaciär.**

**Bergstoppar liksom tempel,
i molnens rike rår.
En gravplats för åskans dunder -
Se upp! vid dina fötter står.**

---

* Fördömda Bergen, benämning på albanska alperna.

FËMINIA

**Fëminia ime gishtat lyer me mellan
në mëngjes këmbanat
myezini në muzg
koleksione paqetash e pullash të vjetra.
Shkëmbim i një “Ceyloni”
me dy “Luksemburg”.**

**Kështu iku ajo
kohë e fëminisë
vrapoi duke ngritur pluhur e britma pas një top lecke.
Një top lecke
nga leckat e thinjura të Shqipërisë.**

BARNDOMEN

**Min barndoms fingrar fläckades av reservoarpennors färg
på morgonen kyrkklockor
på kvällen böneutrop
pappboxsamlingar och gamla frimärken.
Att byta en Ceylon
mot två Luxemburg.**

**Så flydde den
barndomstiden
den sprang och virvlade upp damm bakom en trasboll.
En fotboll av trasor
från Albaniens uråldriga lump.**

KITARISTI

**Kokën si shpellë e ka mbështetur mbi kitarë,
gjashtë tela si gjashtë udhë zgjatën në mugëtirë.
Ç'pe ashtu mbi tela, që me dorën e madhe
i re rëndë-rëndë
dhe e dëbove prej tyre?**

**Kë thirre vallë tjetër,
që menjëherë, ja,
iu përgjigj thirrjes sate dhe mbi tela erdhi,
duke shkelur lehtë e ëmbël,
gjersa shkau e ra
në gropën e kitarës
si në një hon të thellë?**

**Pastaj dora jote mbi telat mbolli lule
pastaj prej tyre shkundi
fletë të verdha.
Pastaj, për një çast
të shkretë telat mbetën.
Si udha dimërore, ku fryn veç era.**

**Kitarist,
mos i ler telat të ngrijnë,
shkunde dëborën prej tyre shkunde,
të mos bëhen telat rrugica të mbyllura
të jenë telat udhë të pafundme!
Dhe prapë mbi gjashtë telat ai dëbon e thërret.
Herë trishtimin e madh.
Herë harenë e madhe.
Mbi këto gjashtë udhë që e lidhin me jetën,
ngrihet kokë e tij si një shpellë krenare.**

GITARRSPELAREN

**Huvudet likt en klippa som vilar på gitarren
sex strängar som sex stigar löper ut i kvällen.
Vad såg du över strängarna som med handen
slog tungt
för att driva det bort därifrån?**

**Vem ropade du på
som genast, se där,
kom och landade på strängarna
med lätta och ljuva steg,
tills den halkade ner och störtade
i gitarrens hål
likt i en djup avgrund?**

**Sen strödde din hand blommor över strängarna
och skakade bort
gula blad.
Därefter, för en stund,
blev strängarna övergivna.
Likt en vinterstig där blott vinden viner.**

**Gitarrspelare
låt inte strängarna frysa,
skaka snön ifrån dem, skaka
stigarna får ej spärras av
låt strängarna vara ändlösa stigar!
Och åter driver han ut och tillkallar över sex strängar.
Ån en stor sorg.
Ån en stor glädje.
Över de sex stigar som binder honom till livet,
höjer sig hans huvud som en stolt klippa.**

PRITJA

**Telefoni po merr një sy gjumë para ardhjes sate
Abazhurët varen të heshtur mbi pritjen.
Përbindshat mbi qilimin e dhomës dremitin të qetë.**

Ora kaloi.

Ti u vonove.

Drita e abazhurëve u bë e keqe.

Si i vrarë telefoni ka rënë përmbys e s'merr frymë.

Tani përbindshat filluan të lëvizin,

ja, po zgjohen me leshra të kërleshura mbi qilim.

Ti do vish patjetër të qetësosh gjithçka.

VÄNTAN

**Telefonen har slumrat till inför din ankomst.
Lampskärmarna svävar tysta över väntan.
Monstren på rumsmattan dåsar i ro.**

Klockan blev för mycket.

Du är sen.

**Ljuset från lampskärmarna lyser ondsint.
Som en död har telefonen fallit ihop och andas inte.
Nu börjar även monstren röra på sig,
se, de vaknar och reser ragg på mattan.**

Du måste komma nu för att lugna ner allt.

SOLIGA MOTIV

**Aftonen faller över sjöarna i Lura
kvällsljuset rinner ner från talltopparna
över murknade stammar
det samlas upp i små pölar
silas igenom din fladdrande pensel.**

**Skynda dig
du blir sen.**

**Fånga vad du kan av färger som skälver
och sprakar
flyende i panik för en afton som jagar dem.**

**Fånga dina soliga motiv...
måtte natten aldrig rinna genom din pensel!**

I KUSHTOHET V.

**Germën e parë të emrit tënd
në krye, në të djathtë të vjershës.
Kështu një grumbull rosash të egra,
në formë V - je ikin në qiellin e bardhë të vjeshtës.**

**Ti vazhdimisht largohesh, largohesh
del prej meje, prej rreshtave, prej pritjes.
Kur ktheva kokën prapë,
bosh ishte qielli
dhe hapsirë e bardhë bosh ishte.**

TILLÄGNAT V.

**Första bokstaven i ditt namn
överst, till höger om dikten.
Drar likt en flock vildänder,
I sin V-formade flykt genom vita hösthimlar.**

**Du fjärmas ständigt, fjärmas
tar dig ut ur mig, ur mina rader, ur min väntan.
När jag vände huvudet på nytt,
var himlen tom
och den vita rymden tom likaså.**

NË KOHËN QË TË DESHA

**Në kohën që të desha
mendimet për ty më mbulonin natë e ditë,
ashtu si Vezufi që me hirin e tij
mbulonte Popmpeun me periferitë.**

**Por koha shkoi.
Tani lava e ftohur
plehëron të gjatat rreshta të të mbjellave.
Ndërsa mendimet për ty
plehërojnë
rreshta poezish të kthjellta.**

I TIDER DÅ JAG ÄLSKADE DIG

**I tider då jag älskade dig
täcktes jag av tankar om dig natt och dag,
likt Vesuvius som med sin aska
täckte Pompei med omnejd.**

**Men tiden har gått.
Den kallnade lavan
göder nu långa rader av odlingar.
Tankarna om dig
ger näring åt
rader av klara dikter.**

EDHE KUR KUJTESA

**Edhe kur kujtesa ime e lodhur
ashtu si ato tramvajet e pasmesnatës
vetëm në stacionet kryesore do të ndalojë
unë ty s'do të harroj.**

**Do ta kujtoj
mbrëmjen e heshtur, të pafund të syve të tu
dënesën e mbytur, rrëzuar mbi supin tim
si një dëborë e pashkundshme.**

**Ndarja erdhi.
Po iki larg teje...
Asgjë e jashtëzakonshme.
Veç ndonjë natë,
gishtat e dikujt do të mpleksen në flokët e tu
me të largët gishtat e mi, me kilometra të gjatë...**

ÄVEN NÄR MINNET

**Även när mitt trötta minne
likt spårvagnar efter midnatt
endast stannar upp vid viktigare stationer
kommer jag inte att glömma dig.**

**Jag kommer att minnas
den tysta, oändliga skymningen i dina ögon
den kvävda gråten, som föll på mina axlar
likt snö som inte kunde skakas bort.**

**Så skildes vi.
Jag reste långt...
Ingenting ovanligt.
Men någon natt,
kommer någon annans fingrar i ditt hår att korsa mina
mina fjärran fingrar, som trotsar avstånd...**

U ZUNË RRUGËT

**U zunë rrugët me dëborë
afër teje s'mund të vi.
Rri dritareve me orë,
në mendime futur rri.**

**Era zë të ulërijë,
gjithë rrugët mbenë shkret...
Bora s'ka ndër mend të shkrijë.
Ti si duket nuk më pret.**

VÄGARNA HAR SPÄRRATS

**Snön har spärrat vägarna
jag kan inte nå fram till dig.
Vid fönstret står jag i timal,
i tankar förlorar jag mig.**

**Vinden börja att yla,
gator stirrar tomt på mig...
Snön tänker alls inte vila.
Du tycks inte vänta på mig.**

MONOLOGU I TË VETMUARIT

**Tani unë ngjitem lart dhe s'kam asnjë gëzim.
Këtu ku kam arritur më ftohtë është, më vetmi.
E dija këtë, por padurimi i vdekur
më shtyente të shpejtoj te ky sinor i kotë.**

**Krahe grash të thyera mbi supe si të prera nga një morg,
më japin një gëzim po aq të vdekur.
Më duket ende dimër, ndonëse është prill.
Kam ftohtë.
Kam ftohtë.**

DEN ENSAMMES MONOLOG

**Nu klättrar jag uppåt och känner ingen glädje.
Där jag har nått fram är det kallare, ensamare.
Det visste jag, men en tom otålighet,
drev mig fram till denna fåfängliga gräns.**

**Kvinnoarmar, avskilda från skuldror, som amputerade
på ett bårhus,
skänker en lika tom glädje.
Det känns som vinter ännu, fastän det är april.
Jag fryser.
Jag fryser.**

FREDERIK RESHPJA

RIVARRIMET *

**Djem të rinj, të zjarrtë,
që i lanë puthjet e para përgjysëm.**

**Fëmijë që s'do lozin më kurrë në perëndim;
do ikin stinët në Kosovë e ata s'do të jenë.**

**Pleq s'do prehen më te pragu,
megjithëse nuset hutohen, ua pjekin kafetë çdo mëngjes.**

**Tani janë të vdekur. Aty poshtë te balta.
Sillen në brinjë.**

**Kryqetërthor në amfiteatrin e maleve,
a në një pllajë të pjerrët kohe.**

**Zot i madh! Po rivarrosen të vdekurit tanë
dhe na fal që jemi të mbushur me urrejtje;
Dhe po të duash, mos na fal, o Zot!
Dhe mos na jep parajsën, por na lër në dheun tonë, amen!**

---

*Në luftën për çlirimin e Kosovës 1997-1999 u vranë dhe masakruan mbi 12. 000 shqiptarë nga soldateska serbe. Pasi Kosova u çlirua, ka pasur shumë varrime e rivarrime. Ende nuk po gjenden eshtrat e mijëra njerëzve.

FREDERIK RESHPJA

OMBEGRAVNINGAR *

**Unga pojkar, eldiga,
vars första kyssar bröts mitt itu.**

**Barn som aldrig mer ska leka i kvällsljuset;
årstiderna växlar i Kosova utan dem.**

**Äldre som inte vilar längre vid porten,
fastän sonhustrurna glömmer sig, kokar dem kaffe
varje morgon.**

**Nu är de döda. Nere i gyttjan
ligger de på sidan.
Kors och tvärs i bergens amfiteater,
eller i tidernas högplatåer.**

**Du store gud! De begraver om våra döda
och förlåt oss att vi fylls av hat;
Eller förlåt oss inte, om du behagar:
Ge oss inte himmelriket, låt oss bara finnas på vår jord, amen!**

***Under Kosovakriget 1996-1999 dödades
drygt 12. 000 människor, tusentals saknas
fortfarande. Kvarlevorna, som ofta hade
begravts i trädgårdar, flyttas därför ännu idag.**

ROZAFI E FLIJUAR *

**Ule nga supet këtë qytet, mëmëzo!
Kështu lutet foshnja tek floknaja e gurit.**

**Tutje pas mjegullës perënditë ilire
dëgjonin ankthin e gurit: imzot,
si më këmbeve me një qytet,
ti që s'më këmbeje as me zotat?**

**O Medaur! Bekoje këtë qytet që lindi nga një grua,
tani që ra hëna e syve të mi.**

---

* Legjenda e ndërtimit të kalasë së Shkodrës.

ROZAFAS OFFER *

**Släpp ner staden från dina axlar, lillemor!
Vädjar ett spädbarn vid stenarnas hårsvall.**

**Bortom dimmor lyssnar illyriska* gudar
till klippornas ångest: Min herre,
bytte du ut mig mot en stad
du som inte ens bytte ut mig mot gudar?**

**O Medaur! Signe denna stad som fötts av en kvinna,
nu när mina ögons måne slocknar.**

---

* Enligt legenden, tre bröder, byggmästarna,
tog djävulens råd och murade in en mor levande
för att Rozafaborgen i Shkodër skulle stå för evigt.

** Illyrer, albaner som härstammar från Illyrerna.

LARGËSI

**Atje larg te ishujt e kaltër
pashë portretin tënd në horizont.
Ç'bënë atje larg dhe përse u bëre re?**

**Unë do të mbetem në këtë tokë që quhet Shqipëri.
Atë ditë ti zbrit dhe sillma një trëndafil prej shiu.**

AVSTÅND

**Fjärran vid de blåa öarna
såg jag ditt porträtt vid himlaranden.
Vad gör du så långt borta och varför blev du till moln?**

**Jag stannar kvar på denna jordplätt som kallas Albanien.
Kom ner en dag och skänk mig en ros av regn.**

LULKUQET

A janë plagë ato mes grurit?

**A ndonjë dhembje e pakuptueshme e planetit
që del herëpashere mes arës me grurë?**

Se vjen një kohë

kur edhe lulet bëhen plagë në ajër.

VALLMON

**Är det sår mitt i vetet?
Eller någon obegriplig smärta i planeten
som spirar ibland mitt på veteåkern?**

**För den tid kommer
då även blommorna blir till sår i luften.**

KTHIM NË VENDLINDJE

**Ja, u ktheva përsëri në Shkodrën e mbretërve
ngritur gurë-gurë
mbi supet lakuriq të një gruaje
nga vëllezërit tradhëtarë. ***

**Mbi degët e shirave këndojnë zogjtë
nën pemën e madhe të mesditës,
gjethe të verdha bien mbi shpirtin tim.**

**Pastaj
unë i hedh drejt qiellit për të bërë një vjeshtë.
Ah, kur ishim të rinj dhe të bukur!
Nuk na vajti mendja kurrë të bënim një vjeshtë,
por ti tani nuk je më...**

**Tani
ti je në fillim të stinëve
ndaj nuk më intereson loja e ajrit dhe e diellit
që ngrihet mbi re si mbi një sofër paganesh.**

**Shfaqen në muzg
trëndafilat e thurrur me diell;
Ah! tani edhe trëndafilat na kujtojnë kamionët me djemtë e vrarë
Sa të bukur dhe të rinj ishin, o Zot!
Mirupafshim o djemë në një planetë pa diktaturë!**

**Në ajër
Shfaqen patriarkët e poezisë shqipe:
Bogdani, Fishta, Mjeda dhe Migjeni. *
Etërit e mi sillen në ajër se varret ua kanë thyer.**

**Tani
edhe mermeri i zërit tim është i thyer.**

---

* Sipa legjendes, dy vëllezër i treguan grave të veta, kurse vëllau i tretë nuk i tregoi gruas se të nesërmen, nëse shkon te kalaja, do të muroset e gjallë.

** Poetëve shqiptarë, gjatë historisë, pushtuesit ua shkatërronin varret.

TILLBAKA TILL FÖDELSEORTEN

Här återvänder jag igen till konungarnas Shkodra
rest sten uppå sten
över en kvinnas nakna axlar
av förrådiska bröder. *

Fåglar sjunger på regnets grenar
under middagens stora träd.
gula blad faller över mitt sinne.

Därefter
kastar jag dem upp mot himlen för att skapa en höst.
Ack, när vi var unga och vackra!
Vi tänkte aldrig på att skapa höstar,
men nu när du inte längre finns...

Numera
finns du vid årstidernas begynnelse
därför bryr jag mig inte mer om luftens och solens lekar
som reser sig över diset likt ett hedniskt gästabud.

Vid kvällningen
Uppenbaras rosor flätade i sol;
Ack! nu påminner även rosorna om lastbilarna med våra
mördade pojkar. **

Så vackra de var, herregud!
På återseende ni pojkar på en planet utan diktatur!

I luften
uppenbarar sig den albanska poesins patriarker:
Bogdani, Fishta, Mjeda och Migjeni. ***
Mina anfäder irrar i luften, deras gravar sönderbrutna.

Numera
har även marmorn i min röst brutits sönder.

---

* Tre byggmästarbröder som, enligt legenden byggde upp Shkodra, fick tips av en djävul om hur de skulle få murarna att stå för evigt. Två bröder berättade till sina fruar, medan den yngste brodern inte avslöjade, att en kvinna skall muras in levande.

** I den komunistiska diktaturens slutskede mördades ett antal ungdomar under demonstrationerna.

*** Albanska skalder vars kvarlevor grävts upp av inkräktare under historien.

FILIP SHIROKËS *

**Rërë, absurditet pa asnjë mesazh për TV-të e botës.
Rrallë ndonjë re, arratisur nga kopeja e reve,
ikën e hutuar nga peisazhi arabik.**

**Ai rri aty me kokën në duart e shkretëtirës.
U bën me dorë avionëve.
Pret një dallëndyshe që s'ka për të ardhur kurrë...**

***Filip Shiroka (1859-1935) ishte poet,
emigrant në Egjipt - ku edhe vdiq.**

TILL FILIP SHIROKA*

Sand, en absurditet utan något budskap till världens TV-mottagare.

**Sällan något moln, på flykt ut ur himlens flock,
flyr förvirrat från den arabiska vyn.**

Han finns där med huvudet i ökensandens händer.

Han vinkar till flygplanen.

Väntar på en svala som aldrig ska komma.

*** Filip Shiroka (1859-1935) albansk
exildiktare som dog i Egypten.**

AT FISHTËS *

**Shkon një re e bardhë mbi epikën e maleve
si shpirt i shqetësuar
mbi lahutën e muzgut.**

**Shkon mbi mrizin e zanave
shpirti i poetit dhe bënë kryq
mbi epikën e pangushëlluar të alpeve.**

**Ah, po duart tua.
U tretën nën rrënjët e lumenjve!
Mbi sytë e tu kaloi Drini dhe ra në det...**

*** Pas LDB, komunistët e akuzuan Fishtën si reacionar,
ndaj eshtrat e tij ia hodhën në lumin Drin.**

TILL PATER FISHTA*

**Ett vitt moln färdas över bergens epos
som en orolig själ
över kvällsljusets speldon.**

**Den färdas över féernas plataer
skaldens själ, och gör korstecknet
över alpernas otröstliga epos.**

**Ack ja, dina händer.
Upplösta under flodernas rötter!
Över dina ögon flyter Drin och mynnar ut i havet...**

***Gjergj Fishta, jesuitpräst och folkkär poet som samlade
det albanska eposet, dog 1942. Efter kriget beskylldes
han av komunist regimen för att vara "reaktionär", man
grävde upp hans kvarlevor och kastade dem i floden Drin.**

KRONIKË

Një gjethe u bë zog dhe vajtoi mbi ullishte.

**Nga fshati kundruall dolën pleqtë
rendën pas shpirtrave që silleshin në ajër
drejt Kashtës së Kumtrit.**

**Të vrarët i rreshtuan në sheshin DEMOKRACIA
mbështjellë me çarçafët e dhëndërisë.
Por shtypi tha se zgjedhjet qenë të ndershme,
të lira dhe korrekte. Ashtu edhe TV-të.**

**Pastaj lanë gjakun
te ullishtja me drurët e përdredhur
nga dhembja.**

Eh! Ullinj të e Shqipërisë dhe paqja juaj e mallkuar!

KRÖNIKA

Ett lövverk blev till fågel och grät i olivlunden.

**Från byn mittemot kom åldringarna ut
jagade själar som vandrade i luften
mot Vintergatan.**

**De dödade radades upp på Demokratitorget
svepta i vitt som brudgummar.**

**Men pressen sa att valet var hederligt
och fritt och korrekt. Så sa också TV:n.**

**Sedan tvättade man bort blodet
vid olivlundar där grenar förvridits
av smärta.**

Ve! Albaniens olivträd och er förbannade fred!

SHIROKA NË DIMËR

**Nuk ka më zogj. Fluturimet u fshinë.
Asgjë përveç grundi primitiv i shiut.**

**Bregu mendohet tek këmbët e ujrave
duke ëndërruar verën që shkoi.
Në rërën e harresës unë mbledh
qeramikën e portretit tënd.**

**Sa e shkurtër kjo verë, o Zot!
Një grusht rërë dhe një grusht diell.
Tërë kalendari i verës vetëm me një të shtunë
dhe tërë e shtuna vetëm me një puthje.**

BYN SHIROKA OM VINTERN

**Inga fåglar kvar. Flygningen har utplånats.
Inget kvar utom regnets primitiva grund.**

**Stranden grubblar vid foten av vattnet
drömmer om i somras.
Ur glömskans sand samlar jag
ditt anletes lerkärl.**

**Vad kort den här sommaren var, Herregud!
En näve sand och en näve sol.
Hela sommarkalendern med bara en lördag
och hela lördagen med bara en kyss.**

LARG NË HEINC

**Shpejt e shpejt muret e natës
ngritën vetminë time.
Nëna ime! Këtu nuk njoh njeri
as drurët, as folklorin e zogjve.**

**Mbi një kal të vogël gjethesh,
Eglantinat* në ëndërr më vijnë.
Ah! çdo të më vras rrufeja e huaj
nëpër shirat që s'i njoh!**

***Eglantina-Doruntina, baladë për vashën e bukur,
të cilën askush nuk guxonte ta kërkojë për grua.**

FJÄRRAN I HEINZ

**Nattens murar uppförde hastigt
min ensamhet.**

**Min mor, här känner jag ingen
varken träd, eller fåglarnas folklöre.**

**På en liten häst av lövverk
rider Eglantinor* in min dröm.**

Ack! jag ska dödas av en främmande blix, i en regnby som är mig obekant!

---

* Eglantina, diktarens dotter. Namnet betyder vildros, betecknar den skönaste.

TORS

**Dil nga mbretëria e gurit!
Kam kaq kohë që trokas tek mermerët,
njëmijë vjet dhe dymijë vjet.**

**Jemi puthur nëpër iliadat e vjetra,
kur lyres i binin homerët.**

**O hënë e shiut!
bëje një iliadë për mua,
kur të rrëzohet edhe Troja e fundit!**

**Rri kyçur në gurë zemra ime,
njëmijë vjet dhe dymijë vjet.**

TORSO

**Kliv ut ur stenarnas rike!
Jag har knackat på marmor så länge,
ettusen år och tvåtusen år.**

**Vi kysstes i gamla illiader,
när mången Homeros spelade lyra.**

**Du regnskurens måne!
författa en illiad åt mig
när det sista Troja har fallit!**

**Mitt hjärta sitter låst i stenar,
ettusen år och tvåtusen år.**

GJITHMONË

**Është gjithmonë një trëndafil
ndoshta edhe prej reje,
ose i bërë nga zëri im.**

**Është gjithmonë një yll që flë e gdhihet te dritarja ime
dhe një zog që ikën nga kafazi i qiellit,
është edhe hija jote ngjyrëgri që lulëzon...**

**Është një mesditë që zhvendos horizontet
dhe unë ngjyros ylberë
që shirat nuk i kanë njohur kurrë...**

**Është një mbrëmje që thyen muzgun e vetë dhe bëhet ditë
është një ajër që tingëllinë; këputen telat
dhe unë kurdisë violina të reja.
Sepse gjithmonë është e diel,
madje edhe me vite, kur vjen ti.**

STINA E GËZUAR

**Si frynin erërat e stinës ashtu mbrëmë,
sikur pranvera jepte koncert me tre violinistët
e muajve të saj
në sheshet e rrugëve dhe periferitë.**

**Si endeshin të dashurit nën ombrellën gazmore,
dy nga dy
dhe shpërndaheshin mes blerimit nën ritmin
e shiut.**

**Të gjitha këto ndodhën mbrëmë,
kur të prisja ndanë një BAR-i
dhe emrin ta gdhenda në avujt e xhamit.**

DEN GLADA ÅRSTIDEN

**Vad årstidens vindar blåste igår kväll,
som om våren gav en konsert med sina månaders
tre violinister
vid gatornas torg och utkanter.**

**Vad de älskande vandrade under glada paraplyer,
två och två
och skiljdes åt i grönskan
i regnets rytm.**

**Allt detta hände igår kväll,
när jag väntade på dig vid en bar
och ristade in ditt namn i imman på rutan.**

AERODROM

**Dal e pres në breg të një qielli,
dal e pres buzë një reje.
Vështroj si rrëzohen shirat, ylberët, yjet.
Zbrit!
E di që je diku pas një mjegulle.**

**Venë e vinë avionët e botës.
Po ti, në ç'shira je fshehur, vallë?
E pe dhembjen time
si ngjitej me ulurimë nëpër qiej?**

**O! si demon i vetmuar,
tërë shirat e botës i kërkova për ty...**

FLYGPLATS

**Jag går ut och väntar vid en himmelsk strand,
jag går ut och väntar vid ett moln.**

Jag ser hur regn, regnbågar och stjärnor faller.

Kom ner!

Jag vet att du finns någonstans bakom en dimma.

All världens flygplan kommer och går.

Men du, i vilka regn har du måhända gömt dig?

Såg du min smärta

hur den slungade sig vrålande upp mot skyarna?

O! Ensamma demon,

jag rannsakade all världens regn efter dig...

RRI SONTE TE UNË

**Hëna mbi lum vizaton
një urë për ëndërrat e yjeve.
Reja gri, si mallë i harruar
vë kryet mbi duart e pyjeve.**

**Ti erdhe nëpër udhën e hënës
çeli gonxhe edhe praku i portës.**

**Rri sonte te unë
sa të bëhen trëndafilat e drurëve të vdekur!**

STANNA HOS MIG IKVÄLL

**Månen över floden tecknar
en bro till stjärnornas drömmar.
Ett grått molntäcke, som en glömd längtan
vilar sitt huvud mot skogarnas händer.**

**Du kom på månens väg
och portens tröskel sprang ut i blom.**

**Stanna hos mig ikväll
Till dess rosor slår ut ur de döda träden !**

PËR NJË VJOLLCË

**Çeli vjollca e vogël mbi gurishte,
si një ylber mbi planete të panjohur.**

**Kështu kam ëndërruar edhe unë dikur,
të bëhem ylber mbi akuafortën e kohës vizatuar egër,
po tërë ato që thashë
u tretën në kujtesën e palexueshme të ajrit.**

**Më me fat janë perënditë
që kthehen tek toka të skalitur:
ti s'ke për t'u skalitur kurrë
e veç ndoshta në kujtesën e palexueshme të ajrit.**

**Ky qe fati yt prej ylberi
me një kryq shiu te koka;
por fati sundon tërë popujt e zotave,
të shumtë si rëra.
Vjollcë e vogël, o shpirt!**

TILL EN VIOL

**Den lilla violen slår ut på grusmarken
som en regnbåge över okända planeter.**

**Så drömde jag också förut
att bli en regnbåge över tidens vilt tecknade etsning,
men allt som jag har sagt
har upplösts i luftens oläsliga minne.**

**Lyckligare är gudarna
som återvänder utmejslade till jorden:
du skall aldrig mejslas ut
om inte möjligen i luftens oläsliga minne.**

**Detta var ditt regnbågsöde
med ett kors av regn vid ditt huvud;
Men det är ödet som styr över gudarnas folkslag,
talrika är de likt sandkorn.
Lilla viol, min älskade.**

PEJSAZH PA TY

**Qanë era në kallamishte me dhembje
trishtohet për fëmijët e vetë.
Hënë e artë mesdhetare
si zemra ime rri varur mbi pemët.**

**Gjethe të verdha rrëzohen nga retë e vjeshtës.
Dikush po ikën, por tërë këto shira
jo, nuk bien për një ndarje të thjeshtë.**

**Dritat e portokallëve i lëkund era në muzg
mbi detin tërë valë.
O palma!
Për kë festojnë këto portokalle?**

VY UTAN DIG

**Vinden gråter smärtfyllt i vassen
sörjer över sina barn.
En gyllene medelhavsmåne
hänger som mitt hjärta över träden.**

**Gula blad fälls av höstens skyar.
Någon flyr, men alla dessa regn
faller inte för en vanlig skilsmässa.**

**Apelsinernas ljus rörs av vinden i kvällsljuset
över ett hav fullt av vågor.
O palmer!
Vem firar dessa apelsiner?**

HËNË S'KA

**Bie një gjethe tërë vjeshtë,
a një dridhje muzgu;
bie alarmi i shirave, rrëzohen udhët e zogjve,
dhe hëna projekton profilin tim në xham.
Kështu do të iki, vizatuar nga hëna.**

**Do doja të shkoja në Hënë
për t'i kujtuar pikëllimet e rinisë.
Nga larg, me mallë, do ta vështroj Tokën,
shtëpinë ku u deshëm dhe u grindëm përjetësisht.**

**Por, zemra ime, hëna nuk ekziston
që ditën që u shfaqe ti.**

INGEN MÅNE

**Ett löv fullt av höst faller
eller var det kvällsljusets skälvning;
regnets larm tjuter, fåglarnas vägar rasar
och månen projicerar min profil i rutan.
Så ska jag fly, tecknad av månen.**

**Jag skulle vilja bege mig till Månen
för att minnas ungdomens sorger.
Från fjärran, med längtan, skulle jag titta på Jorden,
hemmet där vi ständigt älskade och grälade.**

**Men det finns ingen måne min älskade
sedan den dag du visade dig.**

KTHEHU

**Ngado që sillem, pikëllimi është aty te porta
dhe prapëson shpirtrat.**

**Te dritarja një shi i huaj, i verbër, pa zhurmë.
Mbase janë shirat që kanë rënë dikur;
mbase janë kufomat e shirave:
çdo gjë është e trishtuar sonte.**

KOM TILLBAKA

**Vart jag än går, så står sorgen där vid porten
och skrämmer bort själar.**

**Bortom rutan ett främmande regn, blint, ljudlöst.
Kanske är det regn som fallit förut;
kanske är det regnets kvarlevor:
allting är så sorgesamt ikväll.**

KU ISHE TI?

**Ku ishe ti kur dola i vetëm nën hënë?
në ç'hënë barisnje vallë?
Ku ishe ti kur vizitova profilin tënd
në xhamin e muzgut që krisi dhe u thye me trishtim?**

**Pastaj erdhi nata mbushur me mungesën tënde,
pastaj erdhi prapë nata
dhe kështu ka për të qenë deri në ditën e fundit të netëve.**

**Zbrita tek kroi
duke mbajtur në duar vazon delikate të agimit
pashë sytë e tu ruajtur në kujtesën e ujrave.**

**Lisi plak lëshoi përdhe kurorën e vjeshtës
si një sovran që abdikon.**

**Ani, mua më zuri ky mallkim.
Po qysh bën pylli pa ty? Si del vjeshta?
A ndofta nuk do të ketë kurrë më vjeshtë?
Atëherë në emër të kujt do të bien gjethet?
Në emër të kujt do të vijnë shirat, mjegullat, ylberët?**

Ah, zemra ime, eja vër dorë mbi stinët!

VAR FANNS DU?

**Var fanns du när jag gick ut ensam under månen?
Under vilken måne vandrade du?
Var fanns du när jag tecknade din profil
i kvällens ruta, som brast och gick sönder i sin sorg?**

**Sedan kom natten fylld av din saknad,
sedan kom en ny natt igen
och så ska det alltså bli tills alla nätter tagit slut.**

**Jag gick ner till källan
gryningens ömtåliga kruka höll jag varsamt i händerna
såg dina ögon bevarade i vattnets minne.**

**Det gamla trädet la ner höstens krona på marken
som en abdikerande monark.**

**Låt vara att jag drabbas av förbannelsen.
Men vad ska skogen göra utan dig? Hur ska hösten komma?
Eller ska det inte få bli höst någonsin igen?
Till vems ära ska då löven falla?
Till vems ära ska regn, dis och regnbågar nalkas?**

Älskling, kom och lägg din hand på mina årstider!

LERMË TË VIJË ME TY

**Në fushë ecin ciganët
daullet u varën si kufoma
ku shpirtërat e shkretëtirës
s'kanë për t'u zgjuar më kurrë.**

**Nga çerdhja e reve fluturoi
kënga e reve tërë gjëmë.**

**Lermë të vij me ty!
Ky është muzgu im i fundit.
Unë vij tek ti të vdes, s'e ke kuptuar?**

**Më duhet të vdes dhe më duhet pastaj
të shpërndaj gjakun tim mbi trëndafilat.**

LÅT MIG KOMMA MED DIG

**Zigenare vandrar på fältet
deras slagtrummor hänger som lik
där ökenmarkens själar
aldrig ska vakna till liv igen.**

**Ur nästet i skyn flög
en sång från dånande skyar.**

**Låt mig få komma med dig!
Detta är min sista kväll.
Jag kommer till dig för att dö, har du inte förstått?**

**Jag måste få dö och sedan måste jag
sprida mitt blod över rosorna.**

TË PRES

**Bilbil që rri zgjuar në pyllin me pisha
pres e pres te dritarja e zërit tënd
që çelet në muzg.**

**Tutje shtrihet hëna
mbi një botë të mbushur me mungesën tënde.
Pres dhe zemra më dhemb
te dritarja e zërit tënd
në këtë muzg xhamthyer.**

**O shteg i gjelbër! Po, përse vallë,
tërë kjo pritje nxorri thikë kundër meje?**

JAG VÄNTAR PÅ DIG

**Sångfågel som dröjer vaken i tallskogen
jag väntar tålmodigt vid din rösts fönster
som öppnas på kvällen.**

**Bortanför ligger månen
Skiner över en värld fylld av din saknad.
Jag väntar och hjärtat värker
vid din rösts fönster
i en kväll av spruckna rutor.**

**O gröna stig! Varför måntro,
har denna väntan dragit kniv mot mig?**

KUJTIMI YT

**Hëna po shuhet në pëllëmbët e gjetheve
dhe trëndafilat vdesin në muzg.
Fusha ul supin tek era
por mua vetmia më pret tek porta, egërsuar.**

**Ulërin vetmia tek porta, ulërin
dhe ikën nëpër dhembje, trembur, ti.**

**Kështu gjithmonë ardhja jote është tërë ikje
dhe unë ndjej mbi gjoks sikur më kalon një tren.**

**Hëna e shqyer me dhëmbët e vetmisë
çirret si egërsirë tek porta.
Ylli i fatit tim lotoi në dritare
ku shkon, ku shkon, çfarë të thirri kështu?**

MINNET AV DIG

**Månen slocknar i bladens handflator
och rosor dör i kvällsljuset.
Ängen sänker en axel mot vinden
men ensamheten väntar på mig vid porten, ursinnig.**

**Ensamheten vrålar vid porten, vrålar
och du flyr i smärta, skrämmd.**

**Sådan är alltid din ankomst fylld av flykt
och jag känner hur ett tåg liksom rullar över bröstet.**

**En måne riven av ensamhetens tänder
ryter som ett vilddjur vid porten.
Min ödesstjärna gråter vid fönstret
vart går du, vart går du, vad var det som kallade på dig?**

MUZIKË NË LËVIZJE

**Çiftet përqafuar në shkallarët e shesheve
si akrepat e orës në çast të tingëllimit.
Nëse një ditë ndahen, nëse një natë s'shihen?**

**Bëhen fotograf të verbër në qytet,
s'mbështeten asnjëherë në shkopin e urrejtjes,
armiq të mirë mbesin.**

Muzikë në lëvizje është puthja pa u fshehur.

MUSIK I RÖRELSE

**Par kramas på torgens trappor
som klockvisare när timmen slår.
Om de skiljs åt en dag, om de inte möts en natt?**

**De blir till blinda fotografer i staden,
stödjer sig aldrig på hatets käpp,
förblir goda fiender.**

Den ohöljda kyssen är musik i rörelse.

PEISAZHET E NATËS

**Zhduken drurët me fole e me gjethe
dhe luleve u rrëzohen ngjyrat;
nata gdhend në ajër statujat e hijeve.**

**Eja ti, tërë dritë, si dashuria!
hidh ngjyra mbi lulet,
vërë rregull mbi peisazhet e botës!**

**Nëse nuk vjen,
do të tretim nëpër kështjellat e ftohta
vizatuar brutalisht nga nata,
sepse mëngjesi nuk vjen asnjëherë.**

NATTVYER

**Träden försvinner med nästen och lövverk
och färgen störtar från blommor;
natten snider ur mörker skuggornas statyer.**

**Kom du full av liv, som kärleken!
kasta dina färger på blommorna,
skapa ordning i världens vyer!**

**Om du inte kommer,
kommer jag att upplösas i kalla fästningar
som natten brutalt tecknat,
för att morgonen inte ska gry igen.**

NDJESË

**Më mbeti pa thënë ajo fjalë.
Ndoshta shkallët e kësaj nate, deri tek Hëna,
do t'i ngjisnim dorë për dore.**

Tani tek Hëna shkoj vetëm.

**Askush s'do të na shoh dorë për dore.
Dhe vetëm, për një fjalë të pathënë!**

APOLOGI

Jag fick aldrig sagt det ordet.

**Kanske kunde vi på den här nattens stege, ända till Månen,
ha klättrat hand i hand.**

Nu vandrar jag ensam till Månen.

Ingen ska se oss hand i hand.

Och allt bara för ett ord som inte sades!

RRI E RRI

**Ylli i mbrëmjes
ti me këngën tënde në kafazin e muzgut
m'i kujton sytë e saj,
në ngjyrën e detit kur ikin anijet.**

**Rri e rri, druri i pritjes çeli gjethe
zogjtë e trishtimit dalin te dyert e çerdheve.**

**Druri i pritjes u vesh me vjeshtë,
rrufetë u bien këmbanave
në ajrin e ngjyer me mbrëmje.**

**Druri i pritjes u bë dimër,
çeli dëbora lule tek era.**

**Vetëm tani që u sosën stinët
e kam kuptuar që dashuria ime s'të sjell në këtë botë
megjithatë, çdo ditë ngre ura e rrugë.**

KVAR

Aftonstjärna

**du med din sång i kvällens bur
påminner mig om hennes ögon,
likt havets färg när skepp avseglar.**

**Stanna kvar, bladen på väntans träd har slagit ut
sorgefågeln skuttar till sina gånger i bona.**

**Väntans träd tog på sig en höstdräkt,
åskbyn slår i larmklockor
i en luft som färgats av kvällsljus.**

**Väntans träd har blivit till vinter,
snön har öppnat blommor i vinden.**

**Endast nu när årstiderna tar slut
förstår jag att min kärlek inte fört dig till världen
och ändå, reser jag broar och vägar varje dag.**

FËMIJËNI

**Çeli trëndafili i kuq tek porta në mëngjes,
si vetëtimë.**

**Kështu erdhi dikur një vajzë me shall të kuq
e trokiti tek porta.**

**Tani nuk jam më i ri dhe ngjyrat i ngatërroj,
ndoshta ky është një trëndafil i bardhë,
ndoshta ky është një trëndafil blu.**

**Megjithatë e di: erdhi një trëndafil me shall
dhe një vajzë çeli gjethe tek porta.**

BARNDOM

**En röd ros slog ut vid porten på morgonen,
som ett åsknedslag.
Likt en flicka som kom förut med röd halsduk
och knackade på porten.**

**Nu är jag inte ung längre och blandar ihop färger,
kanske är denna ros vit,
kanske är denna ros blå.**

**Men en sak vet jag: en ros kom med halsduk
och en flicka slog ut sina blad vid porten.**

QIELLI I DJALËRISË

**Qielli i djalërisë në sqep të një zogu
ra mbi korijen e fjetur,
nga kashta e kumtrit bie dhe bie
tërfil' i artë i qiejve.**

**Këmbanat e yjeve lëkunden me hare
prerë nga hëna e majit.
Qiell' i djalërisë në sqep të një zogu,
u zhduk pas portës së ylberëve.**

**Zhduket pas portës së ylberëve djalëria
dhe mua trishtimi më mbulon,
nën një hënë që nuk di të buzëqeshë,
në një botë që nuk më kupton.**

POJKÅRENS HIMMEL

**Pojkårens himmel i en fågels näbb
föll över en sömnig glänta,
från Vintergatan faller alltjämt
Himlarnas gyllene klöver.**

**Stjärnornas klockor svänger glatt
beskurna av maj månads måne.
Pojkårens himmel i en fågels näbb,
försvann bakom regnbågarnas port.**

**Bakom regnbågarnas port försvinner pojkåren
och jag trycks av tungsinnets,
under en måne som inte vet att le,
i en värld som vägrar att förstå.**

KËNGË LAHUTE

**Më zuri gjumi i baladave
dalin etërit pleq në prag të rapsodive
dhe natë e ditë një zog më rri te kryet.**

**O ti zogu i zi i amanetit!
për ku vrapon të bësh shi, o zog?
Dy tre shira ranë e u bë dimër,
dy tre net u deshëm dhe u harruam.**

**Do të ngrihem e do të marr dynjanë
por gjumi i baladave nuk më lë.**

**Dy tre shira ranë e u bë dimër,
dy tre net u deshëm dhe u grindem.**

---

* Lahuta, instrument i vjetër muzikor.

EN SÅNG MED LAHUTA *

**Jag sover hjälteballadens sömn
åldriga fäder kommer ut på skaldesångernas tröskel
och dag och natt vakar en fågel vid mitt huvud.**

**Du sista viljans svarta fågel!
vart har du bråttom att föra regn, du fågel?
Två tre skurar föll och det blev vinter,
två tre nätter älskade vi och glömde oss bort.**

**Jag vill vakna och ta världen med storm
men hjältesångernas sömn håller mig fast.**

**Två tre skurar föll och det blev vinter,
två tre nätter älskade vi och så grälade vi.**

---

* Lahuta, ett ensträngat musikinstrument med en lång hals upppå en oval sarg av trä som är täckt av getskinn, som skalden spelar på med en krökt stråke, oftast för hjältesånger.

ËSHTË NJË ZOG

**Është një zog që vajton ditë e natë,
fshehur tek shtëpia e gjetheve.
Si na erdhi kjo stinë me emrin harrim!
Si na erdhi kjo stinë me emrin dimër!**

**U shuan yjet në pëllëmbët e mia
ohe sytë e tu u bënë dimër.
E kam ditur ç'braktisje më pret,
moti ky Zot ma ka thënë.**

**Do të bëhem vjeshtë dhe do të shkoj
dhe të vdes tek shtëpia e gjetheve.
Shtëpia e gjetheve kyçur me hënë.
O Zot! Nuk kam as ku të vdes...**

DET FINNS EN FÅGEL

**Det finns en fågel som gråter dag och natt,
gömd i lövverkens hus.**

Att det kom oss en årstid vid namnet glömska!

Att det kom oss en årstid vid namnet vinter!

**Stjärnorna på mina handflator slocknade
och dina ögon blev till vinter.**

**Jag visste vilken övergivenhet som väntade mig,
min Gud hade berättat det för mig sedan länge.**

**Jag ska bli till höst och fara
för att dö vid lövens hus.**

Bladens hus låst med en måne.

Herregud! Jag har inte en jordplätt ens att dö på...

DIMËR

**Bie dëborë. Rënkojnë,
qerret e lodhura si një kor tragjedish antike
në udhën e vjetër të fshatit...
Dhe mua m'u kujtua pabesia jote.**

**Sigurisht, dëborën e ka shpikur një hyjni e pabesë
pastaj Zoti i tradhëtuar vështronte
fushën e mbuluar me qefin,
si për një të vdekur madhështor.**

**Ah, si të shkoi ndërmend pabesia!
Si të shkoi ndërmend dëbora!
Më deshe shumë,
por erdhi një ditë që edhe ti shpikë dëborën.
Tani rri dhe vërej fushën ku vdes madhërisht dashuria.**

VINTER

**Det faller snö. Ett skri,
från gamla kärror som från en kör i antikens tragedier
rullar fram genom den gamla bygatan...
Och jag mindes ditt svek.**

**Snön uppfanns säkert av en svekfull gudom
en förrådd Gud måste sedan ha betraktat
fältet som lindats i vit svepning,
som ett dött majestät.**

**Att du ens kunde föreställa dig ett svek!
Att du ens kunde föreställa dig snö!
Du älskade mig högt,
och så kom en dag och du uppfann snön.
Nu står jag och betraktar fältet där kärleken dör majestätiskt.**

AKVARELL

**Shkallë-shkallë nëpër muzg ylli ngjitet në heshtje,
me sytë plot lot.**

**Trëndafili çeli në kopsht mu si një pshertimë.
Zëra të largët vijnë e vdesin te kjo erë.**

Zemra ime, si më harrove kështu?

AKVARELL

**En stjärna stiger tyst och sakta genom kvällsmörkret,
tårögd**

Rosen slår ut i trädgården som en suck.

Fjärran röster kommer för att dö ut i denna vind.

Mitt hjärta, hur kunde du glömma mig så?

VDEKJA E LORËS

**Rri në muzg sikur të janë rrëzuar kohërat përsipër,
gati për përjetësi.**

Nuk më flet. I ke premtuar vdekjes, e kuptoj.

Por ti në këtë botë erdhe për mua, jo për qiejtë.

**Kemi qenë përherë bashkë, që të rinj,
dhe tani më le!**

Mua më trishtojnë stinët. Ti e ke ditur,

dhe me botën më ndan një udhë me kilometra vetmi.

Kemi thënë gjëra që s'kanë për t'u kuptuar kurrë.

kemi ecur në tërë shekujt, para piramidave.

Emrat tanë kanë qenë gdhendur

edhe kur nuk kishim shkëmbinj.

Por këto s'kanë për t'u përsëritur më kurrë.

Si ungjijtë.

Të dy kemi qenë gjithmonë të bukur, por ti tani

je akoma më e bukur, kështu me pak vdekje në sy.

7 Mars 2005

LORAS DÖD

**Du sitter i en skymning som om tiderna störtat över dig,
redo för evigheten.**

Du talar inte. Du har ingått förlovning med döden, jag förstår.

**Men du kom till denna värld för mig, inte för himlarna.
Vi har alltid varit tillsammans, sedan unga dagar,
och nu lämnar du mig!**

**Jag skräms av årstiderna. Du känner till
att jag och världen skiljs åt av en väg med miltals av ensamhet.**

**Vi har sagt ord som aldrig kommer att tydas.
Vi har gått genom alla sekler, före pyramiderna.
Våra namn ristades ihop
redan innan det fanns stenar och träd.**

**Men det kommer aldrig att upprepas.
Som evangelierna.**

**Vi har alltid varit vackra, men just nu
ser du vackrare ut ändå, med lite död i ögonen.**

7 Mars 2005

ZEMRA IME

**Në asnjë dorë të botës nuk më zë gjumi.
Isha mësuar me kokën në duart e tua.
E ke ditur që kam diçka nga deti;
breg me breg dhe gjumi s'më zë.**

**Dua të shtrihem dhe të vdes,
por vjen ti dhe nga balta më ngre.**

**Kur male të tëra dot s'na ndanë,
si do na ndajnë dy grushta dhe?
Ah, isha mësuar me kokën në duart e tua,
tani dhe brigjet më gjumi nuk i zë.**

MITT HJÄRTA

**Jag somnar inte i någon av världens händer.
Jag var van att på dina händer vila mitt huvud.
Du har vetat att jag har lite av havet i mig;
från kust till kust och faller inte i sömn.**

**Jag vill lägga mig ner och dö,
men in träder du och lyfter mig ur stoftet.**

**När hela berg inte kunde skilja oss åt,
hur ska då två nävar jord lyckas?
Ack! Jag hade vant mig att sova med huvudet på dina händer,
nu kan inte ens kusterna falla i sömn längre.**

EPITAF

**Imezonjë, si do ja dal pa ty në këtë botë,
i mallkuar me pavdekësi
si patriarkët e mërzitshëm biblikë?**

**Duhet t'i kesh parasysh disa gjëra
tani që nuk je më!**

GRAVSKRIFT

**Bästa dam, hur ska jag lyckas utan dig i denna värld,
dömd och fördömd till odödlighet
som de trista bibliska patriarkerna?**

**Du får tänka efter före
nu när du inte längre finns!**

VETËM RËRA

**Vetëm dy re, si dy zogj, zvarriten në qiell
për ku vrapojnë të bëhen shi, këta zogj?**

**Zëri im fytprerë ra në duart e tua,
zëri im tërë jetën i vrarë.**

**Ti ç'pate dhembja ime që ngrite harkun
të qëllosh zogjtë këngëtarë?**

**Si shpirti i shkretëtirës u ula
mbi trishtimin e kësaj nate vere.
Tani e tutje, pa ty,
tërë netët kanë për të qenë prej rëre.**

ENBART SANDEN

**Enbart två moln, som fåglar, svävar på himlen
Undrar vart de skyndar för att bli till regn, dessa fåglar?**

**Min halshuggna röst föll på dina händer,
min röst, hela livet fördömd.**

**Vad flög det i dig min smärta, som höjer din båge
för att skjuta ner sångfåglar?**

**Som öknens själ satte jag mig
över sorgen i denna sommarnatt.
Numera, utan dig,
kommer alla nätter att vara av sand.**

E HUMBUR

**Dola nga guernika e kësaj nate
i vrrarë egërsisht.
Kali i zi i pikëllimit
në shtegun e vjetër më priste.**

**Kali i zi i pikëllimit ç'më rrëzoi
dhe rashë si në balada;
gdhendur në gravurat e vjetra
përmbys mbi shqytin e natës.**

**I vrrarë nga një pranverë e kotë
braktisur nga bota e tërë.
Vetem kali i zi i pikëllimit vjen rrotull
dhe qanë për të zotin e vjetër.**

FÖRLORAD KÄRLEK

**Jag kom ut ur denna natts Guernica
mördad, våldsamt.
Sorgens svarta hingst
väntade på mig vid den åldriga stigen.**

**Sorgens svarta hingst, hur den kastade av mig
och jag föll som i ballader;
ristad i gamla runor
handlöst över nattens sköldmärke.**

**Mördad av en meningslös vår
övergiven av en hel värld.
Endast sorgens svarta hingst cirklar runt mig
och gråter över sin gamle ryttare.**

UL KOKËN I LODHUR

**Më thërret një mjegullë ulur diku
mbi korijen e fjetur që premtion mars
dhe pikëllimi i dëborës me gjunj te burimi.**

**Mbrëmja rend drejt qiellit
hëna rend drejt një shtëpie reshë.**

**O akuairel i lëvizshëm! Ti mua më thërret
por më erdhi tepër vonë thirrja jote.**

**Koka ime e pabindur tek një alarm gjethesh
që hedh përsipër dy grushta nate!**

**Ja, erdhi mbrëmja, statuja e natës troket
në dritarën e vjetër xhamthyer.**

SÄNKER HUVUDET TRÖTT

**Jag kallas av en dimma som sitter någonstans
över en glänta som sover och lovar ut mars
och snöns sorg är på knäna vid springkällan.**

**Kvällsljuset rider mot himlen
månen rider mot ett molnhus.**

**O rörliga akvarell! Du kallar på mig
men ditt rop har nått fram för sent.**

**Mitt huvud oböjt vid ett lövlarm
som slänger över två nävar natt!**

**Se, där kom kvällen: nattstatyn knackar
på det gamla sönderslagna fönstret.**

DET

**Hëna ikën nëpër mjegulla
si varka e dhembjes sime.
Ëndrra ime për ishujt e kaltër
nëpër dhembje, nëpër hënë!**

**Gdhenda në breg të detit pikëllimin tim.
Vijnë dallgët dhe bëhen lot,
si lotët e miteve tek statuja ime.**

HAV

**Månen flyr in i dimmor
en skuta som bär på mitt onda.
Min dröm om blåa öar
genom smärta, genom måne!**

**På havskusten har jag ristat in min sorg.
Vågorna slår och blir till tårar,
som myternas tårar vid min staty.**

REKUIEM

**Noton në përrua me gjethet mbështjellë
një ditë e vdekur vjeshte,
dhe shtergët e fundit kaluan të ngrirë,
mbi sytë e verdhë, në heshtje.**

**Rrëzohet nga drurët trishtimi i borës.
Lugina me hënë e lyer
dhe, drerët e erës vënë kujen me dhembje,
me brirët prej akulli thyer.**

**Më vdiq dhe kjo vjeshtë, më shkoi dhe kjo ditë,
qefinin me gjethë të tharë...
O dimri i drerëve me brirët në erë,
kë vjeshtë të qajmë më parë?**

REQUIEM

**Insvept i blad flöt i strömmen
en död höstdag,
och de sista storkarna stegade frusna,
över de gula ögonen, i tystnad.**

**Från träden faller snöns sorger.
Dalen målad i måne
och vindens hjortar brölar ut smärtan,
med horn av bruten is.**

**Också denna höst dog för mig, också denna dag,
i liksvepning av multna löv...
Vinter av hjortar med horn i vinden,
vilken höst ska vi begråta först?**

PËRDITË IKIN STINËT

**Një vetëtimë e plagosur ra diku
si shpata e një klithme
mbi tokën e lodhur prej qiejve,
verbuar nga bronzi i shirave.**

**Fluturuan tri rosa në qiell
tri re dhe tri erëra.
O ju shpirtrat e pyjeve!
Mbështjellë me dimrin e dhembjes.**

**Ç'të bëjë në këtë pejsazh?
Shpjermëni te lumi që vdiq,
nëse kufomën e tij s'e kanë shpënë
erërat në qiell.**

ÅRSTIDER FLYR VAR DAG

**En skadad åskvigg föll ner någonstans
som svärdseggen av ett skri
över en mark som tröttnat på himlar,
som förblindats av regnskurarnas brons.**

**Tre gäss flyg ut i himlen
tre moln och tre vindar.
Skogarnas andar!
Inlindade i smärtans vinter.**

**Vad gör man i en sådan vy?
Led mig till floden som dog ut,
om dess lik inte redan förts
av vindar till himlen.**

TESTAMENT

**Që fëmijë e kam kuptuar se kisha lindur
i mallkuar me art.**

Gjërat i shihja ndryshe:

nëpër shirat e vdekur

peshqit fluturonin drejt çerdheve, tek yjet.

Në vend të borës binin zogj në çdo dru.

Era si ketër brente degët.

Qante mbi mua nëna, shënmëria ime. Ave nëna ime!

Mos e pastë njeri këtë fat!

Kam dashuruar një Afërditë në Olimpin e trëndafilave.

Pastaj erdhe ti tërë ikje.

Më vonë vije vetëm nëpër ëndrra, si perënditë ilire.

Kështu iku edhe rinia, filigrami i djalërisë,

i mallkuar me art.

Mos e pastë njeri këtë fat!

Tani që po vdes ëndërroj vetëm një kryq te koka

dhe të harrohem, se nuk dua që edhe pas vdekjes

të më ndjekë mallkimi i artit.

Mos e pastë njeri këtë fat!

Po kur të vdes portreti im ka për t'ua shfaqur nëpër gjethe,

se unë kam pasur miqësi me çdo dru.

Në stinën kur bien gjethet

do të bien edhe sytë e mi.

Tani e tutje shirat do të jenë lotët e mi.

Mos e pastë njeri këtë fat!

TESTAMENTE

**Redan som barn förstod jag att jag hade fötts
med konstens förbannelse.**

Jag såg saker annorlunda:

Genom döda regn

flög fiskar mot nästen, vid stjärnorna.

I stället för snö föll fåglar på varje träd.

Vinden gnagde som en ekorre på grenarna.

Min mor grät över mig, min Maria. Ave min mor!

Måtte ingen få ett sådant öde!

Jag blev kär i en Afrodite i rosornas Olympus.

Sedan kom du full av flykt.

Senare brukade du komma bara i drömmar, likt en illyrisk gud.

Så flydde även ungdomen, pojkårens silversmycke,

förbannad av konst!

Måtte ingen få ett sådant öde!

Nu när jag ska dö drömmer jag blott om ett kors vid huvudet

och glömska: jag vill inte att även efter döden

bli jagad av konstens förbannelse.

Måtte ingen få ett sådant öde!

När jag dör kommer mitt porträtt att skymtas i lövverk,

jag har haft vänskap med varje träd.

Vid den årstid då bladen faller

ska även mina ögon falla.

Hädanefter ska regnet bli mina tårar.

Måtte ingen få ett sådant öde!

HOROSKOP

**Përrenjtë zbresin si kope të bardha,
rendin zogjtë në muzgun e madh të rapsodive;
hëna hidhet floklëshuar katarakteve,
fshihet era si legjendë.**

Gurë-gurë po rritet murana ime, o Zot!

HOROSKOP

**Bäckarna rinner ner som vita flockar,
och fåglar flyr till balladernas stora skymning;
månen störtar med utslaget hår ner i avgrunden,
vinden gömmer sig som en legend.**

Sten på sten bygger man min grift, o Gud!

SHIU I FUNDIT

**Trak-truk. Shi i verbër si at i poetëve
duke kërkuar kështjellat.
Mijëra dashuri rendin nën qiellin e ultë,
takohen dhe ndahen si vetëtimat.
Te dritarja çeli si dhembje trëndafili.**

**O Zot, sa lule të humbura!
Një këtu, një aty, trëndafilat e vdekur.**

**Pikë-pikë bien shpirtrat dimërorë,
nëpër muzgun e ngjyer me ajër.
Dikur djalë i ri dhe i lumtur, e pata kuptuar
që tërë shirat e botës binin për mua.**

**Por tani, pas kaq vitesh, sigurisht,
nuk ka asnjë kuptim që bie shi.**

SISTA REGNET

**Dripp dropp. Ett blint regn likt poeters anfader
söker efter sina fästningar.**

**Tusentals kärlekar flyr under en låg himmel,
möts och skiljs under ljungeldar.**

Vid fönstret slår smärtan ut som en ros.

Herregud, så många förlorade blommor!

En här, en där, de döda rosorna.

**Dripp dropp faller vintriga själar,
genom ett luftfärgat kvällsljus.**

**Förut, som ung och lycklig pojke, förstod jag
att världens regn föll för mig.**

**Numera, många vintrar senare, inser jag
att det är ingen mening med ett regn som faller.**

FATI IM

**Një ujëvarë e vogël vetmon lart në mal
dhe luan me ylberët.
Mjegulla e hollë, ndanë dritarës sime
qanë me lot shiu.**

**Shpirti i vjeshtës, në shkretëtirën e gurit,
ulërin i trishtuar.
Vdekja e ylberëve më ra në qiell
dhe vdekja e gjetheve në duar.**

**Tërë shtegtarët po ikin, ti o zog, mos shko!
Të gjithë e kemi nga një palmë që diku na thërret,
prandaj udha e vjetër rri varur mbi shkrepa,
si patkoi i fatit tek dera e këngës.**

MITT ÖDE

**Ett litet vattenfall ensligt uppe bland bergen
leker med regnbågar.**

**Den tunna dimman, bortanför min ruta
gråter regnets tårar.**

**Höstens själ i en stenig öken,
ylar skräckslaget.**

**Regnbågarnas död föll ned på himlen
och lövens död på mina händer.**

Alla vandrare flyr, du min fågel, stanna!

**Alla har vi en palm som ropar någonstans på oss,
därför hänger den gamla vägen kvar över klipporna,
som lyckans hästsko över sångens port.**

PAS GJUE TISË

**Erdhën gjahtarët dhe shkuan
në fushën e largët me dëborë.**

**Pëllëmbët e reve mbetur pa zogj
rrugët e qiellit bosh.**

**Drurë dhe erëra dridhen nën hënë
shtëpitë e zogjve mbetur shkret.**

**Zogjët këngëtarë mbi borë
braktisur nga gjahtarët vrasës.**

**Rrëzohet shiu i fluturimeve
nga honi i qiellit të lartë.**

EFTER JAKTEN

**Jägarna kom och gick
på ett fält som täckts av snö.**

**Kvar är fågelfria handflator av sky
tomma himmelsvägar.**

**Träd och vindar omskakade under månen
nästen som lagts öde.**

**Sångfåglar i snön
övergivna av mordiska jägare.**

**Flygregnet störtar ner
från höga himlens avgrund.**

ORËT E VONA

**Si shtete të vogla kozmosi, tërë sherre
hartat e reve grinden në pellg.
Statujat e legjendave zbresin nga drurët
që vdesin në muzg.**

**Po, unë kujt t'i falem,
kur nuk besoj në asnjë mbrëmje?**

**Besoj që zogj më nuk ka;
ka shumë gjëra që vdesin në muzg.
Asnjëherë nuk kam për të arritur ku dua,
kur nata i rrëzon urat një nga një.**

As trëndafilat nuk u bënë sivjet.

**Më duket se për kujen që ngrihet dhe për mbrëmjen
më duhet mua të përgjigjem.**

**Të desha kaq shumë,
në kohërat kur mbrëmjet nuk kishin lindur akoma.**

SENA TIMMAR

**Som små stater i kosmos, fulla av bråk
grälar molnens kartor i pölen.
Legendernas statyer kliver ner från träden
som dör ut i kvällen.**

**Vem ska jag tillbe nu,
när jag inte tror på någon skymning?**

**Jag tror att det inte finns fåglar längre;
på kvällen dör så många saker.
Jag kommer aldrig att nå ända fram,
när natten river alla broar en efter en.**

Inte heller rosorna slog ut i år.

**Det verkar som att också för sorgeskriet och kvällen
måste jag stå till svars.**

**Jag som älskade dig så mycket,
i tidevarv då kvällar ännu inte hade fötts.**

VJESHTË 1990

**Qanë dreri në korije dhe lotët bëhen shi
trishtohet era mbi shkëmb,
nuk kam më gjethe të gjelbra. Po bien
ëndërrat e pyjeve një nga një.**

**Ikin zogjtë nga shkretërimi i drunjve;
Lamtumirë, o pyje të Ballkanit!
Veç nën një ferrë kaltëron ende,
vjollca e fundit e këngës së bilbilit.**

**Ardhtë një vjeshtë pa shtegtim zogjësh!
Ardhtë një Zot, vëntë dorë mbi stinët!**

HÖST 1990

**Hjorten gråter i gläntan och tårar blir till regn
vinden sörjer över klipporna,
jag har inte fler gröna blad. Ner faller
skogarnas drömmar en efter en.**

**Fåglarna flyr undan trädens förfall;
farväl, o Balkans skogar!
Under en taggbuske blånar bara envist,
en fågelsångs sista viol.**

**Måtte det komma en höst utan fågelflykt!
Måtte det komma en Gud, att ta hand om årstider!**

PASTEL

**Ra një sorkadhe me kryqin e një vetëtime te koka.
Dalëngadalë u tret te qimitri i shirave.**

**Vijnë dimrat dhe hanë stinët.
Vetëm një dhembje klithë ende mbi shkëmbinjtë.**

PASTELL

**En hind föll ner med åskans kors vid huvudet.
Sakta upplöstes den i ruskets gravsättning.**

**Vintrarna kommer och äter upp årstider.
Blott en smärta skriker ännu över klipporna.**

PËRSE?

**Përse kodrat në perëndim;
gjak i zi në grykën e demit të natës.
Çirret era dimrore mbi sytë e tij,
e ti më vjen me zingjirë ari nëpër këmbë,
sikur po shkon te Tagora!**

VARFÖR?

**Varför åsarna mot väster;
svart blod vid nattjurens nacke.
Vintervinden vrålar över dess ögon
och du kommer till mig med guldkedjor runt fötterna,
som om du tänkt besöka Tagore!**

METAMORFOZË

Një pemë në horizont si një njeri i braktisur.

Bien shirat mbi vetminë e saj.

Tingëllijnë telat e shiut,

kur i bie violinës era.

Kjo pemë ka qenë poet, apo vetë Pitagora?

METAMORFOS

**Ett träd i horisonten som en övergiven människa.
Skurar faller över dess ensamhet.
Regnskurens strängar ljuder,
när vinden spelar på sin fiol.
Har det trädet varit en poet, eller självaste Pythagoras?**

DITA E GJAHTARËVE

**Na zuri mëngjesi në udhë,
moj kapela ime e vjetër.**

**Rrugë, re. Përpara hiroglifja e madhe e ditës.
Kyçin e saj e mban nata.**

**Lumi Je është shumë larg.
Po, mua pse më zë malli për tokat që s'i kam parë kurrë?
Vetëm zërin e tyre e kam parë te Li Bo.**

**Verës që shkoi e kisha një stap që u bë shelg te përroi i vjetër.
Do vijnë zogjtë, do bëjnë fole
dhe ne nuk do të jemi të vetmuar,
moj kapela ime e vjetër.**

**Deri ditën e gjahtarëve,
gjahtarëve të mallkuar.**

---

* Li Bo (701-765) poeti më i njohur kinez.

SHQIPONJA

**Një avion ikën dhe zogu suprem
vështron me përbuzje shpirtin prej duralumini
që rënkon, nga një dhembje metalike.
Qetësohu, avion i lashtë i rapsodive!
Është ndarja njerëzore që ulurinë qiejve
ndjekur nga kavaleria e shirave.**

ÖRNEN

**Ett flygplan flyger och den majestätiska fågeln
ser föraktfullt ner på dess aluminiumsjäl
som jämrar sig i metallisk smärta.**

Lugn, du balladernas åldriga flygplan!

**Det är den mänskliga separationen som vrålar i skyarna
jagad av regnbyarnas kavalleri.**

ZOG I VOGËL

**Tani ti do të ikësh qiejve.
Por akoma fluturimi yt rrin në duart e mia.
Mos i harro duart e mia!
Në një çerdhe të tillë njerëzore s'ke për t'u prehur kurrë më!**

**Shko, të presin qiejt!
Kam pasur shumë gjëra që i kam lëshuar me duart e mia.
Kam pasur shumë dashuri, po që ikën një nga një.
Eh, fluturoi edhe gëzimi i fundit.
Hija e tij u bë hënë e ra në det.**

LITEN FÅGEL

**Snart ska du betvinga himlarna.
Men ännu bor din flykt i mina händer.
Glöm inte mina händer!
I ett så mänskligt näste ska du aldrig mer vila.**

**Flyg, himlarna väntar!
Jag har haft så mycket som jag har friggett med egna händer.
Jag har haft många kärlekar, som flytt en i sänder.
Där flydde den sista glädjen.
Dess skugga blev till måne och föll i havet.**

PASQYRIM

**Çdo pasqyrë e ka një statuje time brenda.
Statujat fshihen pas amalgamës.
Ne fshihemi pas statujave.**

REFLEKTION

**Varje spegel har en staty av mig inuti.
Statyerna döljer sig bakom amalgamet.
Vi döljer oss bakom statyerna.**

QIEJ MERMERI

**Qiej mermeri
pa peshë,
dallëndyshe kundër rrymës
pa mbërritje.**

**Pleq ripërtypës kujtimesh
pa tym,
aerobi pemësh bri rrugëve
pa erë.**

**E bardha bëhet e kaltër
e zeza mbetet pa bojë.
Zaret janë hedhur,
jeta është lojë.**

MARMORHIMLAR

**Himlar i marmor
utan vikt,
svalor mot strömmen
utan slutmål.**

**Åldringar som idisslar minnen
utan rök,
träd som vajar vid vägkanten
utan vind.**

**Vitt blir blått
svart blir utan färg.
Tärningen är kastad,
livet är ett spel.**

MOMENT

**Qielli absurd, ëndërra ime se do të fluturoja një ditë.
Qëllon që nganjëherë bëhet mars
por vetmia është e dimrit.
Sytë e tu më vështrojnë përtej horizontit të borës.
Te kroi ku flenë stinët, vallëzon mermeri i legjendave.**

**Ti sonte do të bëhesh gurë.
Nuk ke për të dashuruar më!
Qielli absurd, lodra e fëmijëve të ajrit.
Pra, unë kam kujtuar se do të fluturoja një ditë.**

MOMENT

**En absurd himmel och min dröm att jag skulle flyga en dag.
Ibland råkar det bli mars
men ensamheten är vinterns.
Dina ögon ser på mig bortifrån snöhorisonten.
Vid källan där årstiderna sover dansar legendernas marmor.**

**Ikväll skall du bliva till en sten.
Du skall icke älska mera!
En absurd himmel, lek av luftens barn!
Så, jag trodde att jag en dag skulle flyga.**

YJET E DETIT

**Shpirtërat e anijeve, djemtë e detit në varre të kaltër,
mbuluar nga nata e ujrave.**

**Tani jam bir i ajrit, si në ditën e parë të botës,
i mallkuar në mënyrën më biblike.**

Jo, nuk ka Itakë në këtë botë.

Tani jam bir i hënës, tërë ishujt tjerë janë të rremë.

**Shpirtërat e ujit të shtyrë nga dhembja
vështrojnë që prapa shirave.**

**Po, unë s'kam për t'u kthyer më kurrë;
më kurrë nuk kam besim në asnjë breg.**

HAVSSTJÄRNOR

**Skeppens själar, havets pojkar i blåa gravar
täckta av vattens natt.**

**Nu är jag en luftens son, som på världens första dag,
fördömd på det mest bibliska viset.**

**Nej, det finns inget Ithaka i denna värld.
Nu är jag en son av månen, alla andra öar är synvillor.**

**Vattens själar av smärta drivna
tittar på bortifrån regnen.
Men jag ska aldrig mer komma tillbaka;
jag ska aldrig mer tro på någon strand.**

PRELUDË

**O ajër i mbrëmjes mbështillmë, erdhi ora të vdes përsëri!
Kur të mbyllen sytë e mi, nuk do të ketë më det
për varkat e lotëve.**

**Po shkoj dhe shirat po i lë të kyçura.
Po, unë do të kthehem përsëri në çdo stinë që të dua.
Unë kam qenë trishtimi i botës.**

O ajër i mbrëmjes mbështillmë, erdhi ora të vdes përsëri!

PRELUDIUM

**Kvällsluft linda in mig, det är tid att dö på nytt!
När jag sluter ögonen, ska det inte finnas mera hav
för tårarnas skepp.**

**Jag går och lämnar regnen inlåsta.
Men jag kommer tillbaka vid varje årstid för att älska.
Jag har varit världens sorg.**

Svep in mig, kvällsluft, det är tid att dö på nytt!

ALI PODRIMJA

KOSOVA

**Me shekuj e kam shitur gjakun
e rritur jam me gjakun e shitur -
me shekuj kam hëngër veten
e ditur s'kam të qesh me veten e tepruar**

**Miq,
Kosova është gjaku im që nuk falet!**

ALI PODRIMJA

KOSOVA

**I sekler har jag fått sälja mitt blod
och har vuxit av blod som sålts -
i sekler har jag tårt på mig själv
och jag har inte vetat att skratta åt mitt kvarblivna jag**

Vänner,

Kosova är mitt blod som inte kan skänkas bort!

UNË BIRI YT

**Unë biri yt, Kosovë, t'i njoh dëshirat e heshtura,
t'i njoh ëndrrat, erërat e fjetura me shekuj,**

**t'i njoh vuajtjet, gëzimet, vdekjet,
t'i njoh lindjet e bardha, caqet e tua të kallura;**

**ta di gjakun që të vlon në gji,
dallgën që të rrah netëve të pagjumta
e të shpërthenë si vullkan -**

**më mirë se kushdo tjetër të njoh, Kosovë,
Unë, biri yt.**

JAG DIN SON

**Jag din son, Kosova, känner till din tysta längtan,
dina drömmar, dina vindar som sovit i sekler,**

**jag känner dina umbäranden, glädjeämnen, dödsfall,
dina vita gryningar, dina brända gränser;**

**jag känner blodet som kokar i ditt bröst,
vågen som slår mot dig i sömnlösa nätter
och vill bryta ut som en vulkan -**

**bättre än någon annan känner jag dig, Kosova,
Jag, din son.**

**Shtëpia ime prej kashte, prej balte;
shtëpia ime prej vuajtje;
shtëpia ime prej gëzimi;
shtëpia ime me një bisht dhie.**

**Gjel, kur ti kërcen tra e më tra
thonë - moti ndërron,
gjeli im i untë
kur t'i kërcen tra më tra.**

**Shtëpia ime prej kashte, prej balte;
shtëpia ime prej vuajtje;
shtëpia ime prej gëzimi;
shtëpia ime pa qetësi.**

**Mitt hem av halm, av lera;
mitt hem av lidanden;
mitt hem av glädje;
mitt hem med en getsvans.**

**Tupp, när du hoppar från bjälke till bjälke,
säger man – vinden vänder,
min hungriga tupp
hoppa du från bjälke till bjälke.**

**Mitt hem av halm, av lera;
mitt hem av pina;
mitt hem av fröjd;
mitt hem utan lugn.**

**Toka ime po digjet – toka ime e dashur,
balli im i ngrysur,
pishë...**

**Caqet tua heret t'i kam përbirë me hijet e mia,
Kosovë, përrallë e lashtë!
Herët m'i ke lidhur këmbë e duar me skamje,
vuajtje e vdekje...**

**Medet, kë më parë të shpëtoj: veten apo zogjtë
e ngrirë në ajër?
Nipave ç'tu them për këngën time të vdekjes?
Heu, edhe kryet po të ma hiqni,
tjetër do të më kish mbirë!**

**Toka ime po digjet –
në çdo pëllëmbë të trupit tim: dashuri e urrejtje,
në çdo pëllëmbë të trupit tim - toka e mallkuar**

**Min jord brinner – min fädernejord
min panna i veck,
brinner...**

**Dina gränser har jag svält tidigt med mina skuggor,
Kosova, du gamla saga!
Tidigt har du bundit mina fötter och händer med armod,
med lidanden och död...**

**Ve mig, vem ska jag rädda först: mig själv eller fåglarna
som frusit i luften?
Vad ska jag säga till mina barnbarn om min dödssång?
Hör på: Om ni så hugger huvudet av mig, kommer
ett nytt att växa fram!**

**Min jord brinner -
i varje tum av min kropp: kärlek och hat
i varje tum av min kropp - den förbannade jorden**

**Kam rënë degë e thyer prej reje në trupin tënd
të shituar, Kosovë.**

**Konaqet tua deri në themel po rrënohen,
e përtej dhembjes do britje shemben me ballin tim
me krahët e zogut tim të vrarë, me dashurinë e
njerëzve të mi të kallur etjeje.**

**Rreth trupit tënd si gjarpër mbështjellë jam
vatrat e shkimbura për t'i përflakur,
duar e këmbë t'i lidh me lëmshin e përrallave tua -
se s'të lëshoj gjallë me gjak pa të larë pëllëmbë
për pëllëmbë, eshtrat e jetës në ty pa i lënë,
konak e më konak pa të ndezur flakë...**

**Kam rënë degë e thyer prej reje në trupin tënd
të shituar - prej pushkësh kobzezë,
prej pushkës së padukshme...
Cila do të jetë kënga ime e mbramë dhe fjala e fisit tim?**

**Plepi i shtëpisë sime u dogj, ku t'i preh sytë,
ku ta shuaj flakën e mallit për ty, Kosovë?**

**Jag har fallit som en gren som brutits av åska från skyn
på din sargade kropp, Kosova.**

**Dina boningar håller på att jämnas till grunden,
och bortom smärtan rämnar höga skrik i min panna
med vingar från min döda fågel, med kärlek
från mina människor brinnande av törst.**

**Runt din kropp som en orm har jag lindat mig
för att antända de släckta härdarna,
för att binda händer och fötter med ditt sagogarn -
för jag lämnar dig inte levande utan att två dig i blod
handflata för handflata, utan att lämna mitt livs ben i dig,
utan att sätta eld i boning för boning...**

**Jag har fallit som en gren som brutits av åska från skyn
på din sargade kropp – nerskjuten av olycksbringande gevär,
av det osynliga geväret...**

Vilken ska bli min sista sång och min stams sista ord?

**Aspen vid mitt hem brinner, var ska jag vila mina ögon,
var ska jag släcka längtans brand efter dig, Kosova?**

**Dikush trenisht po nget ta shkimbë shkëndijën e ballit
tim dhe sytë e tu,
dikush trenisht m'i kallë rrembat e trupit
e një nga një m'i vret zogjtë,**

**dikush prej agimit në agim, prej muzgut në muzg
veten kapërdinë buzë një uji të madh –**

**unë, e unë ende emrin s'ia mësova e një ditë me
bubullimë hyri në Kullën tonë...**

**Någon springer vanvettigt för att släcka gnistan
i min panna och dina ögon,
någon sätter vanvettigt eld på min kropps lemmar
och dödar mina fåglar en efter en,**

**någon från gryning till gryning, från skymning till skymning
slukar sig själv vid ett stort vatten –**

**och jag lärde mig ännu inte dess namn och en dag
skred den dånande in i min boning...**

**Vår jord och våra namnlösa gravplatser.
Vår jord rosslingar från uttorkade bröstkorgar.
Vår jord, dövad, förbannad.
Vår jord av våra kärlekar, av våra sånger.
Vår jord av våra ofödda barn.
Vår jord vår sol av sorg,
                    vår sol av glädje. Vår tro.
Vår jord – ditt utplånade släkte...**

Drini i Bardhë: kuq, kuq, kuq

**Qeni im leh
qiellin don ta përbijë**

**qeni im i bardhë
qeni im i zi
pa dhëmbë e sy**

Drini i Bardhë: kuq, kuq, kuq

**Zogu im
në kupë të qiellit është ngjitur.**

Vita Drin: rött, rött, rött *

**Min hund skäller
vill svälja himlen**

**min vita hund
min svarta hund
utan ögon utan tänder**

Vita Drin en flod: rött, rött, rött

**Min fågel
har svingat sig upp på himlens tak.**

Vita Drin, en flod i Kosova.

**Nëna ime vdiq
në drita të syve duke u betuar, në krye tim e të vëllait,
në koren e bukës e kripë -
nëna ime e dashur.**

**Babai im u vra në mexhë të arës me fqiun grabitës,
vadën duke e ndalur për livadhin tonë, për arën -
për bukën e motmotit,
e vëllai im kurrë s'u kthye prej mërgimit.**

**Motra ime nëntë ditë rrugë larg u dha,
atje kullën e gëzimit ngrehu –
këngën e vajit kalli.
E unë çdo ditë prita atë ditë të vonuar.**

Nëna ime, babai im, motra ime, vëllai im pa emër.

**Min mor dog
avläggande en ed på sina ögons ljus, på mitt huvud och min brors,
på brödets skorpa och på saltet –
min kära mor.**

**Min far dödades vid åkermarkens gräns av den rovgiriga
grannen,
som stal vattnet till vår betesmark, till åkern –
till årets brödsådd,
och min bror återvände aldrig från förskingringen.**

**Min syster gavs som brud nio dagsresor bort,
där reste hon sin glädjes boning –
där begravde hon sin klagosång.
Och jag väntade varje dag på den där försenade dagen.**

Min mor, min far, min syster, min namnlösa bror.

**Qaj, rrafshi im i dashur, qaj!
diellin tënd verbuar e kanë tytat
e vatrat shkimbur deri në një,**

**zogun në qiell vrarë ta kanë -
me duar e mia të çara,
me rrashtat tona të shpuara mbuluar të kanë;**

pragje thyer e konaqet mbyllur

për thikë e për askë vrarë jemi

Qaj, rrafshi im i dashur, qaj!

**Plepi im qiellin don ta shpojë,
plepi im i kallur -
qiellin e humbur maje një shpate.**

**Gråt, min milda slättmark, gråt!
Din sol har förblindats av bösspipor
och dina härdar har släckts till den sista,**

**din fågel på himlen har de dödat –
med mina spruckna händer,
med våra spetsade skallar har de täckt den;**

träsklar brutna och boningar öde

för en kniv och för ingenting har vi dödats

Gråt, min milda slättmark, gråt!

**Min asp vill spetsa himlen,
min brända asp –
den förlorade himlen på en svärdsudd.**

**Flij syshkruari im,
i Kosovës sykallur,
fli ujku im!**

do të agojë dita

**e zemrën, e shpirtin
e shkëmbit
do ta falë.**

**Fli fytyrëvrari im!
Shkabë e maleve, fli
bri nënës sate të vdekur -**

Zjarri shih, na zgjon nga ëndrrat!

**Sov min skönögda,
Kosovas brandöga,
sov, min varg!**

dagen kommer att gry

**och ett hjärta och en själ
av sten
ska den skänka dig**

**Sov min sargade!
Bergsörn, sov
bredvid din döda mor –**

Branden ser du, väcker oss från drömmen!

**Mos m'i shtyp sytë -
T'i shoh festat e bjeshkëve të mia**

**Sytë mos m'i shtyp -
le të ngrihen sëpaku me qeshjen e korbit**

Mos, ende le s'kam...

**Slut inte mina ögon –
Jag vill se mina bergs fester**

**Slut inte mina ögon –
låt dem åtminstone öppnas vid korpens skratt**

Låt bli, jag har ännu inte fötts...

KOSOVA

Zgjohu, Kosovë! Zgjohu, nëna ime e dashur,

balli dhe emri im i shkelur –

zgjohu, oj! A po e ndien vajin tim?

**A po sheh si t'i kam ngulur sytë
mu në zemër, mu në shpirtë,**

**si t'i kam hedhur duart rreth belit
për të përqaftuar, unë - ashti yt?**

Zgjohu, Kosovë!

Nga degët e mia të thyera kush po bahet,

këtë vatër kush po e le?

Ç'janë këto gjurmë gjaku që po shtohen?

nëpër fytyrën tënde,

këto varre e murrana që po sillen vërdallë

rreth shtëpisë sime?...

Zgjohu, Kosovë! Zgjohu, nëna ime e dashur,

balli dhe emri im i shkelur –

Zgjohu, Kosovë!...

Sonte vetëm mbeta e -

në derë t'oborrit askush më s'po më troket,

askush më, thua vdekur jam e harruar

në këto troje e suka gjaku;

thua më është shkimbur hisja

e mbyllur dera e konakut...

Zgjohu, Kosovë! – flakë e hershme e ashtit tim

të pëlçitur

Bota në ty le të kallet!

KOSOVA

**Vakna, Kosova! Vakna, kära mor,
min panna och mitt förtrampade namn-
vakna, du! Hör du inte min gråt?
Ser du inte hur jag borrar min blick
in i ditt hjärta, in i din själ,
hur jag har lagt händerna rund din midja
för att krama dig, jag - ett ben ur din kropp?
Vakna, Kosova!**

**Vem går ifrån dessa brutna grenar,
vem är det som lämnar denna härd?
Vad är dessa spår av blod som bara blir fler
i ditt ansikte,
dessa gravar och stenhögar som virvlar
runt mitt hus?...**

**Vakna, Kosova! Vakna, kära mor,
min panna och mitt förtrampade namn-
Vakna, Kosova!**

**I kväll blev jag ensam –
ingen knackar längre på min dörr
som om jag hade dött och blivit glömd
på dessa blodiga marker och kullar;
Som om min arvslott fördärvats
och porten till min boning stängts för alltid...**

**Vakna, Kosova! – en gammal låga ur mina knakande knotor
Måtte världen brinna i dig!**

**Para shtëpisë
më vratë -
Unë qesha.**

**Në degën më të lartë të plepit tim
më varët -
Unë qesha.**

**Në gjinjtë e gruas sime lehonë
pështyet -
dhe ranë perënditë**

**dhe perënditë
ranë
pas kokës sime.**

**Framför hemmet
mördade ni mig -
Jag skrattade.**

**På den högsta grenen i min asp
hängde ni mig -
Jag skrattade.**

**På min nyss förlösta kvinnas bröst
spottade ni -
och gudarna föll**

**och gudarna
föll
bakom mitt huvud.**

**Me çka të peshoj
me sy apo me zemër,
me çka?**

**Kaltria jote
botën
zgjoi.**

**Me çka të peshoj
me sy apo me zemër,
me çka?**

**Ëndrra jote
dritaret e jetës
m'i hapi.**

**Vad ska jag väga dig med
med ögon eller med hjärta,
med vad?**

**Din blåa färg
väckte
världen.**

**Vad ska jag väga dig med
med ögon eller med hjärta,
med vad?**

**Din dröm
öppnade
livets fönster för mig.**

**Po të rrëzohej
edhe i mbrami i Kullës gurë -
unë do të dua.**

**Po të shuhej
edhe i mbrami i Vatrës zjarr -
unë do të dua.**

**Në fushë të mejdanit
po të mbesë
edhe i fundmi i Trollit burrë -
unë do të dua...**

**Även om den sista stenen
i mitt Torn faller –
kommer jag ändå att älska dig.**

**Även om den sista Härdens
eld brinner ut –
kommer jag ändå att älska dig.**

**Även om den sista mannen
av Jord kommen
blir kvar på slagfältet –
kommer jag ändå att älska dig.**

**Qe syrin e djathtë të më shohësh,
i shpirtit krua
etjen ta shuash.**

**Qe jeta e vdekje ime,
bën ç' duash!**

(1960)

**Här får du mitt högra öga för att se mig,
själens springbrunn
för att släcka din törst.**

**Här får du mitt liv och min död,
gör vad du vill!**

(1960)

LAMENT PËR LIRINË E NJERIUT *

**Falenderoj
Evropën Demokratike
Aparteidin Kosova që e krijoi**

**Ja, Afrika ime e bardhë
Imazh neveritës
Qytetërimi**

Dorë të çoje dhe Zoti

**Falënderoj qeverinë serbe
Që na mëson
Gjuhën e hazardëve**

**Gjumë të rehatshëm i uroj popullit tim
Që më bënë të vuaj
Për Lirinë e Njeriut**

***Shkruar gjatë grevës së urisë, më 29. 05. 1993 kur
policia serbe i mbylli të gjitha gazetat shqipe në Kosovë.**

KLAGAN OM MÄNSKLIG FRIHET *

**Jag tackar
det Demokratiska Europa
som skapade Kosovos apartheid**

**Här, mitt vita Afrika
en motbudande bild
av civilisationen**

sådan, att även Gud tar bort sin hand

**Jag tackar den serbiska regeringen
som lärt oss
husarernas språk**

**Jag önskar en god nattsömn till mitt folk
som fått mig att lida
för Människans Frihet.**

---

*Skrivet under hungerstrejken, den 29 maj 1993, då serbiska polisen stängde alla tidningar på albanska, i Kosova.

A DO TË KETË KOHË

**Fati im në duar të mia
dhe vdekja ime në duart e mia
Në duart e kujt qeniesia ime
Kam shpatën dhe frerët në duar
Përtej sime frymë ati le të më shpjerë
A do të ketë kohë**

SKALL DET FINNAS TID

**Mitt öde är i mina händer
och min död i mina händer
I vems händer mitt varande
Jag har svärd och tyglar i handen
Min springare får leda mig bortom min ande
Skall det finnas tid**

UJKANI

**Ditën e mërkurë sollën lajmin
Ujkan Ujkani vdiq**

**Ditën e enjtë morën letër nga ai
kurrkujt asgjë për mua mos i besoni**

Ditën e premte hyri xhenazja në shtëpi

**Pikërisht në orën dymbëdhjetë
Ujkan Ujkanin e varrosën**

**Atje poshtë
në udhëkryq**

UJKANI

**På onsdagen kom de med budet
Ujkan Ujkani har dött**

**På torsdagen fick de ett brev från honom
tro inte ett ord om mig från någon**

På fredagen kom kvarlevorna hem

**Precis klockan tolv
begravde de Ujkan Ujkani**

**Därnere
vid vägkorsningen**

FILLIMI, REPRIZA

E paNjohura më në fund do ta mbyll Derën

**Pas shpinave tona vrapon Daniel Defo
miku ynë i vjetër**

**Robinson Kruson kërkon
atë zbulues të madh të vetmisë njerëzore**

(Sa shekuj kaluan qysh se ajo Derë u hap)

**Tevona dëgjoj rrapullimën e rëndë të një valleje
kujisjen e bravës frymëmarrjen e bimës në mur
Çelësi na u ndryshk apo fati na la**

Jashtë lojës si po na nxjerr pamundësia

START, REPRIS

Det oKända ska till slut stänga Dörren

**Bakom ryggen på oss springer Daniel Defoe
vår gamle vän**

**Robinson Crusoe letar han efter
denne store upptäcktsresande i mänsklig ensamhet**

(Så många sekler har gått sedan den där Dörren öppnats)

**Senare hör jag de tunga ljuden från en dans
Dörrlåsets gnyende plantans andning på väggen
Är det vår nyckel som rostet eller turen som lämnat oss**

Hur oförmågan kan sätta oss på undantag

MORA UDHËN TË TAKOJ NJERI

**Mora udhën
të takoj Njeri në grumbull
në Shanzelize fjala vjen
apo në Kremlin
po vite u bënë që kërkoj
dhe që s'flas.**

JAG RESTE FÖR ATT TRÄFFA MÄNNISKAN

**Jag reste i väg
för att träffa Människan i mängden
I Champs - Elysées till exempel
eller i Kreml
men det har gått åratals medan jag letat
och jag säger ingenting.**

DERI NË FUND (I)

**Athua është dita jote e fundit në Spital
Do t'i biem deri në fund athua
edhe kësaj dite të lodhur në Orën e Familjes**

**Atje larg në hapsirë jam unë Lumi*
Dhe udhëtuam kah ylli ynë që digjet në vetmi**

**Në jetë në art vrasësit më të mëdhenj janë frikacakët
Mjeshtria e tyre: gjuajtja në gabime dhelpëria**

**Ti mëso të duash vogëlush Ti mëso të ecësh me këmbët e tua
Mbi të keqen, mbi të mirën mendo me kokën tënde
Kurrë mos pështyj në dashuri as në pleh mallkim i fisit**

**Shkolla jote antike: të dish të çelësh derën e shtëpisë
në çdo kohë
të dish të thuash fjalën kur duhet thënë**

Urrejtja është më e rëndë se vrasja

**Me ditë më shikon nga krevati i vjetër: Spitali tepër i vogël
për dhemjet tua
për plagët tua
për ditët për netët tua plot klithje**

**Spitali tepër i vogël
i vogël tepër
Spitali
Nën të Danubi i thellë i kaltër ***

* Lumi, quhej i biri i poetit, i cili vdiq nga kanceri.

** Danubi, lumi që kalon nëpër Ballkan.

.

TILL BOTTEN (I)

**Undrar om det är din sista dag på Sjukhuset
Ska vi gå till botten undrar man
även med denna trötta dag i Familjens Timme**

**Därute i rymden är jag, Lum *
och vi reste mot vår stjärna som brinner i ensamhet**

**I livet i konsten är ynkryggar de värsta mördarna
deras mästergren: att ge ett tjuvnyp slugheten**

**Lär du dig älska lillpojken Lär du dig att gå på egna ben,
över ondskan, över godheten och tänk efter eget huvud
spotta aldrig på kärleken eller på gödselhögen,
stammens förbannelse**

**Din urgamla skolning: att veta hur man öppnar hemmets dörr
i alla tider
att veta hur man säger Ordet när det ska sägas**

Hat väger tyngre än mord

**I dagar har du tittat på mig från den gamla sängen:
Sjukhuset för litet
för dina smärtor
för dina sår
för dina nätter fulla av skrik**

**Sjukhuset för litet
för litet
Sjukhuset**

Under den djupa blåa Donau

---

*Lum, poetens son som dog i cancer.

DERI NË FUND (II)

**Athua tërë jetën do të na vijë era jod sëmundje vdekje
do të pështyjmë gjak vrerë
Athua tërë jetën t'i dezinfektojmë plaçkat ëndrrat fjalët**

Athua edhe këtë ditë do ta kalojmë në Spital

**Të shikoj: në syrin tënd Flaka Etja Qielli
në syrin tënd asnjë dredhi asnjë mllef**

Pastërtia e syrit tënd më kapërdinë të tërin

**në fundin e syrit tënd
hap fatin e kobshëm**

**Ai nuk jam unë
Ai nuk je ti**

Kush jam kush është

**Syri yt mbyllet
dhe frengjia në Kullë**

**(Poezia më e bukur nuk është shkruar
as do të shkruhet
përderisa zhytësit notojnë)**

Vogëlushi im çdo fund nuk është tragjik

**Po ç'ka aty poshtë në materie
Miu i bardhë
Antimateria**

TILL BOTTEN (II)

**Undrar om vi hela livet ska lukta jod sjukdom död
ska spotta ut blod galla
Undrar om vi hela livet ska desinficera tillhörigheter
drömmar ord**

Undrar om vi ska tillbringa även denna dag på Sjukhuset

**Jag ser på dig: i ditt öga Branden Törsten Himlen
i ditt öga ingen slughet inget raseri**

Ditt ögas renhet slukar hela mig

**i botten på ditt öga
öppnar du ett förfärligt öde**

**Det är inte jag
Det är inte du**

Vem är jag vem är det

**Ditt öga sluts
och fönstergluggen i min stenboning**

**(Den vackraste dikten har inte skrivits
och ska heller inte skrivas
så länge dykarna simmar)**

Min lille pojk, varje slut är inte tragiskt

**Men vad finns inuti materien
den vita musen
antimaterien**

DERI NË FUND (III)

**Do të më hapësh si një libër të vjetër të harruar skaj udhe
nëpër pluhurin tim do të mësosh të ecësh**

Por Ora por Ora jonë në 13.00 shtangur në ajër

**Athua na u harxhuan fjalët këngët
na mundën ëndrrat udha**

Athua edhe kjo ditë na nxorri jashtë vetvetes

**Ti je më i madh voglush më i fortë se ky Spital
Për inat edhe këtë ditë ta sosim deri në fund
Lum Lumi**

(Beograd, 1979)

TILL BOTTEN (III)

**Du ska öppna mig som en gammal bok som glömts bredvid en väg
på mitt stoft ska du lära dig att gå**

Men Timmen vår Timme lamslogs vid 13:00 i luften

**Undrar om vi gjort slut på ord på sånger
vi besegrades av drömmar av vägen
Undrar om också denna dag ska dra oss ut ur oss själva**

**Du är större lillpojke starkare än detta Sjukhus
i ren trots låt oss gå till botten av denna dag också
välsignade Lum**

(Belgrad, 1979)

TABELA 9

Lumi do të ndryshoj shumë

A ke parë mish të gjallë në kasaphane ashtu do të duket

Mënyrë tjetër nuk ekziston

Protokolli amerikan tabela 9

Gjysmë i vdekur gjysmë i gjallë është tash ai

Muret e gëlqerosura

(muret prej betoni të mos herrë sëmundja qytetin

dhe lulet prej betonit

oh lulishtja)

Të ngjyrosura xhamat dyert orenditë

Në dhomë asnjë pasqyre

Është e gjatë dhe e thellë ëndrra

Kohë e durim

Fitojnë vetëm ata me nerva konop

(vizitat vetëm të martën dhe të premten

telefoni 011-603-022 lokali 43

Të ruhet nga infektimet, mikrobet kafshët

Rreptsisht ndalohet prishja e rendit shtëpiak

dr. jovan keziq

Kohë dhe durim

Fitojnë vetëm ata me nerva konop

Lumi tash është gjysmë i vdekur gjysmë i gjallë

(Beograd, 1979)

TABELL 9

**Lum kommer att ändras mycket
har du sett rått kött på slakthus så ska han se ut
det finns inget annat sätt
amerikanskt protokoll tabell 9
till hälften död till hälften levande är han nu
väggarna vitkalkade
(betongväggar så att sjukdomen inte ska upplösa staden
och betongblommorna**

åh, blomträdgården)

**Färgade rutor dörrar möbler
ingen spegel i rummet
lång och djup är drömmen**

Tid och tålamod

**Bara de vinner som har nerver av tjockt rep
(besök bara på tisdagar och fredagar
Telefon 011-603-022 rum 43)**

Skydd mot infektioner baciller djur

Brott mot ordningsreglerna strängeligen förbjudna

Dr. Jovan Kezic

Tid och tålamod

**Bara de vinner som har nerver av tjockt rep
Lum är nu till hälften död till hälften levande**

(Belgrad, 1979)

DHEMBJA IME

Dhembja ime

ka dy sy dy vesh një hundë

kalem tanushe

ka duar këmbë ashtore

ka një trup të gjatë 130 cm

dhe një peshë

e cila nuk është konstante

Me dashuri me ëndrra e ushqej

Ajo rri e më shikon çuditshëm

Ajo rri e më shikon llahtarshëm

gjallë e mbanë

guximi im

MIN SMÄRTA

Min smärta

har två ögon två öron en näsa

tunn som en penna

har beniga händer fötter

har en kropp 130 cm lång

och en vikt

som inte är konstant

med kärlek med drömmar matar jag den

Den sitter och tittar på mig konstigt

Den sitter och tittar på mig skrämmande

vid liv hålls den

av mitt mod

HOTEL "MOSKA" DHOMA 512

**Në fund të dhomës telefoni i zi
zëri i gruas i fëmijëve pastaj
lodhje e realës e të padukshmes
dimri siberian në xham
pagjumësia
gurgullima e mbytur e Erenikut e Drinit *
vaji i përmallshëm i fyellit
dikund në Kosovë
vendlindja, fëmijëria ime
plot dregëza sharje rrahje ndjekje
mbyllje hermetike në qenie
paartikullim i ankthit i ëndrrës i dhembjes
humbje e gjithmbarshme e fjalëve e poezisë
shndërrimi në përallë në mit
i një qeniesie të pathënë
telefoni i zi
alo alo alooo hotel "Moska" dhoma 512
syri im i shkyer mbi të papriturën
dhe hukama në fytyrën e ngrirë
të dimrit siberian në xham**

---

*Ereniku, Drini, lumenj në vendlindjen e poetit.

(Janar, Beograd, 1980)

HOTEL MOSKVA RUM 512

**I änden av rummet den svarta telefonen
rösten av frun av barnen sedan
det reellas och det osynligas trötthet
sibirisk vinter i rutan
sömlöshet
det dova porlandet från floderna Erenik och Drin *
den sorgsna gråten från en flöjt
någonstans i Kosova
min födelseort, min barndom
full av sårskorpor svärord misshandel förföljande
den outtalande ångesten, drömmen, smärtan
den totala förlusten av ord, av poesi
förvandling till saga till myt
av ett osagt vardande
den svarta telefonen
hallå, hallå, hallååå, hotel Moskva rum 512
mitt öga uppspärtrat inför det oväntade
och andedräkten på det frusna anletet
av en sibirisk vinter i rutan**

---

* Ereniku, Drini, floder i hemstaden.

(Belgrad, januari 1980)

SHUSHATJE I.

**Nocioni kohë nuk thoshte asgjë në kohën time
Por koha ime në kohën tënde Lumi
Thoshte ekzistencë**

**Buzë Danubit fishkëlloja një kënge të moçme të vendlindjes
Tërë i çthurrur hyja kinemave, teatrove kabareve
Në hotel Moska shurdhoja telefonin
Zbrazja shishe të ujit mineral pija çaj medikamente
Gripoz na ishte ajri hapsira e zymtë nervoze
Kushedi për të satën herë lexoja Shokun Zylo *
Kuti konservash gazeta të verdha të griusura
Erëra kpuçësh, erëra çorapësh, djersësh
smogu të dhiera mizash të cofta lëvozhga frutash
lajme taze lajme bajate
mbushej dhoma 512
bagazh i një të qenme**

**Birucave kafeneve të vetëquajturit shkrimtarë artistë
zinin në thua në vegsh
thyenin dhëmbë zgurdullonin sytë shqirreshin
rreth teoriçkave rreth fustaneve a la perëndim a la lindje**

Nata mitike dita pa vesh pa sy

Në delirium binin në fjalë inerte humbnin: a ka zot a s'ka...

---

*Shoku Zylo, personazh i një vepre satirike në letërsinë shqipe.

STILTJE (I)

**Begreppet tid säger ingenting i min tid
men min tid i din tid Lum
Betydde existens**

**Vid Donaus strand visslade jag en gammal sång från hemorten
Helt i upplösning gick jag in på biografen teatrar cabaréer
På hotell Moskva dövade jag telefonen
Tömde flaskor med mineralvatten drack te åt mediciner
Smittsam var luften rymden nedstämd nervös
För jag vet inte vilken gång på raken jag läste "Kamrat Zylo" *
Konservburkar tidningar gulnade trasiga
Stank från skor strumpor svett
Smog, fluglort, ruttna skal av frukter
färska nyheter gamla nyheter
fyllde rum 512
ett bagage av ett varande**

**På tillhåll och caféer satt självutnämnda författare konstnärer
och ältade allsköns småtterier
gnisslade tänder stirrade skrek
om strunt-teorier kring kjolar à la väst à la öst**

**Natten mytisk dagen utan öron utan ögon
I delirium föll de i kraftlösa ord förlorade de sig:
finns det en gud eller inte**

---

* Kamrat Zylo, gestalt i en albansk satirisk roman.

SHUSHATJE (II)

Vrapoja kah ti Lumi

(Dhjetë herë në ditë t'i blija të njëjtat stripa

Emra as data nuk mbaj mend

Dhjetë herë me një biletë hipja në autobusin urban nr. 16

Ti qeshje: Babi është bërë harraq

Ku i mbet koka babit

Sa shumë ke ndërruar babi

Dikund në rrugën Rifat Burgjeviqi

Dikund në Bulevardin Mbretëria e Humbur

Deri vonë kacafytesha me Koshavën*

Kush ka dhëmbë më të fortë

Bartja pagjumësinë e fisit prushin e jugut

Kaltërinë e ujërave të Drinit të Bardhë

Në Adë* e shtrirja lëkurën time ilire vrapin shekullor

Por fund a ka Vaterloja jote

Nocioni kohë nuk thoshte asgjë në kohën time

Por koha ime në kohën tënde

thoshte ekzistencë

---

*Koshava, erë e fuqishme.

* * Ada, vend në Beograd.

(10.04.1980 Beograd)

STILTJE (II)

Jag sprang mot dig Lum

**tio gånger om dagen köpte jag dig samma serier
    några namn och datum kommer jag inte ihåg längre
    tio gånger med samma biljett klev jag på lokalbuss nr 16**

Du skrattade: pappa har blivit glömsk

**vart har pappas huvud tagit vägen
    vad mycket du har förändrats pappa**

Någonstans på Rifat Burdjevic gatan

Någonstans på boulevarden Det förlorade kungariket

**kämpade jag till sent mot den nordliga vinden
    vem har de starkaste tänderna**

Jag bar ättens sömnlöshet söderns härdkol

blåheten från vattnet i floden Vita Drin

**I förorten Ada* spände jag min illyrisk* hud i
    sekelgammalt språng**

Finns det någon ände på ditt Waterloo

Begreppet tid betydde inte någonting i min tid

men min tid i din tid

betydde existens

---

*Ada, en plats i Belgrad.

* * Illyrer, så kallades albanerna under antiken.

(Belgrad, den 10 april 1980)

EKZISTENCA

Peshën kryesore ta ruash Lumi

Të mos rrëshqas toka nën këmbë të mos humbë qielli mbi kokë

E shoh: herë bie në të djathtë herë në të majtë

Unaze e pestë unaza e gjashtë bëjnë presion në boshtin kurrizor

Të lëvizësh në vend do të thotë të vendnumërosh

Hapin tënd vendimtar ti ende s'e bëre qysh se re

Boshti i kurrizit keq të tradhëtoi

E shoh kur bie te unë, kur bie te nëna

Dhe kuptoj dritat që ndizen rreth teje zotynë

Për shkak të tekeve kotnasikoti humb peshë

Mbyll sytë lumi, por sytë janë për të parë

Shurdhon veshët, por veshët janë për të dëgjuar

Derdh dhëmbët, por dhëmbët janë për të ekzistuar

Shpesh me inat prish qertësinë

por unë e di: Ti je zorrë qorre kahmoti

(oh të mos ishte e vërtetë kjo)

Vetëm fryma jote vetëm besimi yt mund të kthej në kohën tonë

Qe prapë lëvizë syrin hap veshët shtrëngon dhëmbët: duhet jetuar

Shoh: unaza e pestë unaza e gjashtë

bëjnë presion në boshtin kurrizor

Shoh: e ke humbur ndjenjën e të prekurit e të dëgjuarit e të pamit

Shoh: u mësova me të therra me shqerrje me mure

me transfuzione

Imun u bëre ndaj çdo gjëje vogëlush

Mos është pika më e lartë e vdekjes kjo apo dëshira për të jetuar

Megjithatë arrite ta mbash veten

Kryesore ta ruash peshën Lumi

Të mos rrëshqas toka nën këmbë të mos humb qielli mbi kokë

(Beograd 1981)

MISH I GJALLË

Si të dua

**Në krahun e majtë të rrezaton kobalti
Në krahun e djathtë dyshohet
Në sëmundjen e vjetër**

Si të dua

**Qepe gojë
Memec nuk je
Gjak tjetër rrjedh trupit tënd athua**

Si të dua

**Asgjë nuk të rri bukur
Mish i gjallë**

RÅTT KÖTT

Så mycket jag älskar dig

**på din vänstra arm strålar kobolten
på din högra arm misstänker man
den gamla sjukdomen**

Så mycket jag älskar dig

**du har sytt ihop dina läppar
stum är du inte
rinner det männe ett annat blod i din kropp**

Så mycket jag älskar dig

**ingenting sitter fint på dig
rätt kött**

NË DHOMËN E VDEKJES

**U mbështeta për muri Vetëm motra Mari ndërron shishet
Drita e kuqe zbulon gjymtyrët e lodhura në hapsirën e shturrur
Hap syrin lëviz dorën e shtangur në ajër...
Mbi hijen e nderë mbi fjalët e shkapërderdhura
Ashensori bart poezinë e tmerrit
    citostatike kobalti betatroni
    pasqyra e gjakut: rënia e leukociteve e eritrociteve
    hemaglobini katastrofal
Motra Mari fshin djersët pëshpërit kushedi për të satën herë
    zoti nuk është i zi
    zoti nuk është i zi
Nga bardhësia dhoma verbohet në një guaskë heshtjeje mbyllet
    Pas murit zhdukem Unë
Njeri o njeri i mirë nuk mund të të them se nuk ke jetuar
    dhe nuk ke qenë trim**

(Beograd, 1981)

I DÖDENS RUM

**Jag stödjer mig mot väggen Endast syster Mari växlar flaskor
det röda ljuset avslöjar trötta lemmar i en upplöst rymd**

öppnar ögat rör handen stelnad i luften

Över den spända skuggan över de utspillda orden

Härbärgerar hissen en horribel poesi

cytostatika kobalt betatron

blodbild: fall av vita och röda blodkroppar

hemoglobin katastrofalt

Syster Mari torkar svetten viskar jag vet inte

för vilken gång i ordningen

Gud är inte ond

Gud är inte ond

Av vitheten förblindas rummet det kryper in i en

snäcka av tystnad

Mitt jag försvinner bakom väggen

Människa min goda människa jag kan inte säga att du inte levde

och att du inte var modig

(Belgrad, 1981)

PIKËLLIMI

**Unë nuk qaj
shi bie vogëlushi im
shkundet plepi i shtëpisë.**

**Unë nuk këlthas
nën dritare vogëlushi im
coft ra korbi i Edgar Allan Posë.**

**Unë nuk luaj vendit
muret lëvizin sendet vogëlushi im
vjeshtë e keqe mori.**

Re e zezë shtëpinë tonë mbështoll.

SORG

**Jag gråter inte
det regnar min lillpojke
det är aspen därhemma som darrar**

**Jag skriker inte
under fönstret min lillpojke
det var Edgar Allan Poes korp som föll död ner**

**Jag rör mig ingenstans
det är väggarna som flyttar på saker min lillpojke
det blev en ond höst.**

Ett svart moln har svept in i vårt hem.

UNË NUK JAM AI

**Ai pranë dritares
nuk jam unë
është jot ëmë
që të kërkon në turmë**

**Ai në fund të dhomës së errët
nuk jam unë
është yt vëlla
që përmallshëm fyellit i bie**

**Ai para pasqyrës
nuk jam unë
është jot motër
që flokët shkurton**

**Lum Lumi
unë jam ai që derën hap**

JAG ÄR INTE DEN

Den vid fönstret

**är inte jag
det är din mor
som söker dig i mängden**

Den i änden av det mörka rummet

**är inte jag
det är din bror
som längtansfullt spelar på en flöjt**

Den framför spegeln

**är inte jag
det är din syster
som klipper sitt hår**

Välsignade Lum

jag är den som öppnar dörren

DERISA S'E KA ZËNË NATA

Fitores, sime shoqe

Ajo kthen nga beteja që nuk e njeh historia

**Mban në mend të gjitha datat stinët kohët
Kur filloi Si filloj
Krizat Lëvizjet Frymëmarrjet
Rëniet Ngritjet**

Është nënë

**Lëreni ta përfundoj kujtimin rreth asaj krijese
derisa i ka të gjalla kujtimet
derisa nuk e ka zënë nata**

Kohë i duhet të harrojë gjithë ç'ka parë e përjetuar

**Mos e trazoni
tërë jetën u përçiell
hija e saj**

Ajo kthen dhe din ç' do të thotë të humbësh betejën

Nënë është

(Ulpianë, Kosovë, 31 dhjetor, 1981)

TILLS NATTEN INTE GRIPIT TAG

Till Fitore, min hustru

Hon återvänder från ett slag som historien inte känner till

**Hon minns alla tider datum årstider
När det började hur det började
Kriserna rörelserna andetagen
Fallen uppstigningarna**

Hon är en mor

**Låt henne avsluta berättelsen om denna varelse
så länge hennes minnen lever
så länge natten ännu inte gripit henne**

Hon behöver tid för att glömma allt som hon har sett och upplevt

**Stör henne inte
ni blir förföljda hela livet
av hennes skugga**

**Hon har åter kommit hem och hon vet vad det innebär
att förlora ett slag**

Hon är en mor

(Ulpiana, Kosova, 31 december 1981)

NË FUND TË BOTËS

**Nëpër hotele të Evropës harroje veten
Ditët Sëmundjen Dergjje ëndrrat
Për të kurrë një fjalë s'e the
Unë natën sosja me shokun Zylo Tregoja
Përralla të çuditshme për Ballkanin
Për Dinosaurët për Bjeshkët e Namura
Koha s'na ish as e të gjallëve
as e të vdekurve
Majë gishtave kalonim pranë Pigalit *
Në Luvër kërkonim WC kërkonim krua Sharri
Te hotel Kontionental na pështyhej
Isha poni më i shpejt që ish parë ndonjëherë
Poshtë e lartë i binim Evropës së dehur
Zërin e lodhur dëgjonim labirinteve
në fund të botës**

---

*Pigali, vend në Francë.

VID VÄRLDENS ÄNDE

**Att på Europas hotell glömma
Dagarna Sjukdomen Lidandet drömmarna
Du sa aldrig ett ord om det
Jag satt klarvakna nätter med kamrat Zylo Jag berättade
märkliga sagor om Balkan
Om Dinosaurierna om de Fördömda Bergen *
Tiden hörde varken till de levande
                    eller till de döda
Vi tassade på tåspetsar runt Pigalle *
I Louvre letade vi efter toalett vi sökte Sharrbergens vatten
Vid hotell Kontinental fick vi lust att spotta
Jag var den snabbaste ponny som man någonsin sett
Upp och ner for vid i ett berusat Europa
Och hörde den trötta rösten i labyrinter
                    vid världens ände**

---

*Fördömda Bergen, albanskt alpområde

** Pigalle, plats i Paris.

NUK KAM BËRË KURRGJË PËR LUMIN

**E pranoj nuk kam bërë kurrgjë për Lumin
madje as sa të zitë e thonit
vazhdimisht e kam ngacmuar:
Lumi a ta bëjmë këtë a ta bëjmë atë a t'i
por Lumi Lumii**

**Pse moj grua e vë atë shami të zezë
kur i kemi fëmijët e tjerë Pse
Lexoj në shtyp: një vashëz u mbyt në Ujanë
nga pikëllimi i madh i brigjeve**

**Për besë nuk është e vërtetë se nuk e kam dashur Njeriun
vetëm kam dëshiruar të ndryshoj
mënyrën e jetesës sime e asgjë tjetër
më mirë këtë le ta thotë vetë Lumi
kur të kthej një mëngjes
kur të duket një mbrëmjeje
me sy plot QiellTokëBleruarKaltëruar
më kanë thënë prapë e bartë kokën në shpinë
në Had e kanë parë në Albulenë ***

**Vetëm njëri sy të mbet çel
nuk mund të besoj Lumi
se ti se ti...**

***Albulenë, vend i ku mbreti i shqiptarëve,
Skënderbeu, e theu ushtrinë turke.**

JAG HAR INTE GJORT NÅGONTING FÖR LUM

**Jag erkänner jag har inte gjort någonting för Lum
inte ens så lite som svärtan under naglarna
jag har ständigt retat honom:
Lum ska vi göra si Lum ska vi göra så
men Lum Lum**

**Varför min hustru, varför sätter du en svart sjal på huvudet
när vi har andra barn Varför
Jag läser i pressen: en flicka drunknade i Ujana
hoppade från strändernas höga sorg**

**Jag svär att det inte stämmer att jag aldrig älskade Människan
jag har bara velat ändra
mitt sätt att leva ingenting annat
det är bäst om Lum får säga detta själv
när han återvänder en morgon
när han visar sig en kväll
med ögon fulla av Himmel Jord Gröna Blåa
de säger mig att han åter bär sitt huvud på ryggen
i Hades har de sett honom i Albulena***

**Blott ett öga höll du öppet
jag kan inte tro att Lum
att du att du...**

---

* Skådeplatsen för en albansk seger över den ottomanska armén.

E TI I VDEKUR

**Ishte verë
Mbi kokë dielli
Hije ti rreth Evrope**

**Nga ai udhëtim i tmerrshëm
Ktheve një ditë syzgurdulluar
Në poezinë e babit hyre pa trokitur**

**Aty je më i sigurt Lumi
Për besë nuk të gjen
Asnjë e zezë**

**Verë ishte
Dielli në perëndim
E ti i vdekur dhe**

OCH DU ÄR DÖD

**Det var sommar
Över huvudet solen
Du en skugga runt om i Europa**

**Från den skräckfyllda resan
Återvände du en dag med vidöppna ögon
I pappas dikt klev du in utan att knacka**

**Där är du säkrare Lum
Jag svär att du här inte nås
Av någon ondska**

**Sommar var det
Solen i väster
Och du död och**

VDEKJA ISHTE MË E SHPEJTË SE UNË

**Ishe larg shumë larg Lumi
Këmbët më ranë brylat m'u përgjakën
duke të ndjekur**

**Tash je larg tepër larg
Vdekja ishte më e shpejt se unë**

DÖDEN VAR SNABBARE ÄN JAG

**Du var för långt borta Lum
Mina ben gav upp mina armbågar blödde
på språng efter dig**

**Nu är du för långt borta
Döden var snabbare än jag**

FLETË E BARDHË

**Mbi tavolinë
fletë e bardhë. Aty do shkuar:
Lum Podrimja vdiq më 29 shtator 1982.**

Por, unë nuk mund ta nënshkruaj vdekjen tënde.

**Në qenie të ndjej si lëvizë, si merr frymë
të shoh në jetë
gjithkund.**

Vdekjen tënde nuk mund ta nënshkruaj vogëlush.

**Varrmihësit le ta qesin emrin
ose bardhësia le të më mbulojë edhe mua
të tërin.**

(Ulpianë, Kosovë, 10 tetor 1981)

VITT BLAD

**På bordet
ett vitt blad. Det skall stå:
Lum Podrimja dog den 29 september 1982.**

Men jag kan inte skriva under din död.

**I mitt väsen känner jag hur du rör dig, hur du andas
jag ser dig vid liv
överallt.**

Din död kan jag ej skriva under lillpojke.

**Dödgrävorna får skriva ditt namn
eller så får denna vithet täcka även mig
hela mig.**

(Ulpiana, Kosova, 10 oktober 1981)

KALI I TROJËS

**kthehu në vargun e Homerit
kthehu atje prej nga erdhe
koha jote s'është kjo kthehu
liroji njerëzit prej vetevetes
e hijeve liroji prej maskave
e ikjeve liroji prej pagjumësisë
e heshtjeve liroji prej etheve
e shirave koha jote s'është kjo
kthehu në vargun e Homerit
Troja ra e marsejezën
kahmot s'e këndojnë njerëzit**

HÄSTEN FRÅN TROJA

**återvänd till Homeros vers
återvänd dit du kom ifrån
det är inte din tid, vänd åter
befria människorna från sig själva
och skuggorna från deras masker
och befria avskeden från sömnlösheten
och tystnaden från febern
och regnen. Detta är inte din tid
återvänd till Homeros vers
Troja har fallit och Marseljäsen
var det längesedan någon sjöng**

.

MACA E ZEZË

**Në udhëtimin tim
një macë e zezë më ndjek**

**e shpirti më thotë
në gjysmë rruge ke për të mbetur**

**e kënga më thotë
kurrë s'do të më këndosh me zë**

**e drita më thotë
i verbëri i verbër ka mbetur**

**e ëndrra më thotë
më kërkoi në zhgjëndërr**

eja e besoji fytyrës në pasqyrë

**një macë e zezë më ndjek
në udhëtimin tim**

orën e fatit ajo dikton

SVART KATT

**På min resa
följer mig en svart katt**

**och själen säger mig
du ska bli kvar på halva vägen**

**och sången säger mig
du ska aldrig sjunga högt igen**

**och ljuset säger mig
den blinde ska blind förbliva**

**och drömmen säger mig
sök ett uppvaknande**

tro om du vågar på ansiktet i spegeln

**en svart katt följer mig
på min resa**

ödets timme är det hon som dikterar

PA FOLJE

Dhe prapë vetëm

**nën këtë qiell
mbi këtë planet të zgjebosur**

**po ky litar
rreth kokës**

dhe prapë vetëm

**larg botës
afër vetes**

**diku nën këtë qiell
diku mbi këtë planet
me gurin në shuplakë**

**dhe prapë vetëm
rreth flakës**

UTAN VERB

Och åter ensam

**under denna himmel
på denna skabbiga planet**

**just samma rep
runt halsen**

och åter ensam

**fjärran från världen
nära jaget**

**någonstans under denna himmel
någonstans på denna planet
med en sten på handflatan**

**och åter ensam
runt elden**

TRE POETË SHQIPTARË

TRE ALBANSKA POETER

shqip-suedisht

Përkthyes: Shqiptar Oseku

**Ismail Kadare
Frederik Reshpja
Ali Podrimja**

**BOTIM I REVISTËS "DRITA", NË TRELEBORG, SUEDI
UTGIVEN AV TIDSKRIFT DRITA, I TRELLEBORG, SVERIGE**

**Me mirënjohje Lars-Olof Obergut, ABF, në Treleborg.
Pa e ndihmën tënde ky libër kurrë nuk do ta shihte dritën.**

**Ett stort tack till Lars- Olof Åberg, ABF i Trelleborg.
Utan dig hade denna bok aldrig sett ljuset.**

TRE POETË SHQIPTARË / TRE ALBANSKA POETER

Përkthimi / Översättning: Shqiptar Oseku

Poezitë i përzgjedhi Shefki Oseku

Lekturimi / Korrekturläst av
Medea Sandbladh,
Ulmar Kvik (Ullmar Qvick)
Elisabet Hanéll

Ballina / Omslag : Tina Asplund

Botohet nga: Revista "Drita", Treleborg, Suedi

Utges av: Albanska Tidskriften Drita, Trelleborg, Sverige

Redaktor / Redaktör: Shefki Oseku

Kompjuterizimi / Dataansvarig: Frashër Oseku

Maj 2011

Tirazhi 1.000 copë
Upplaga: 1.000 st.